

**PROCEDURY
BEZPIECZEŃSTWA
W ZESPOLE SZKÓŁ
TECHNICZNYCH W PILE**

Spis treści

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ ZEWNĘTRZNYCH	4
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻEŃ ZEWNĘTRZNYCH	5
PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH	17
PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA AGRESYWNYCH ZACHOWAŃ W SZKOLE LUB TZW. FALI	18
PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ZNALEZIENIA W SZKOLE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH.....	21
PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA KRADZIEŻY, WYMUSZENIA PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH	27
PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII.....	30
PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII PRZEZ UCZNIĄ.....	31
PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PROSTYTUCJI WŚRÓD UCZNIÓW.....	32
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH UCZNIÓW.....	34
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU UCZNIĄ W SZKOLE.....	37
PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POPEŁNIENIA PRZEZ UCZNIĄ CZYNU KARALNEGO.....	48
PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK UCZNIĄ BĘDĄCEGO OFIARĄ CZYNU KARALNEGO	49
PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO	52
PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO.....	53
PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE CYBERPRZEMOCY	56
PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA NARUSZENIA PRYWATNOŚCI DOTYCZĄCE NIEODPOWIEDNIEGO BĄDŹ NIEZGODNEGO Z PRAWEM WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH LUB WIZERUNKU DZIECKA I PRACOWNIKA SZKOŁY	60
PROCEDURA REAGOWANIA NA ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA DZIECI W ZWIĄZKU Z NADMIERNYM KORZYSTANIEM Z INTERNETU	63
PROCEDURA REAGOWANIA I POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NAWIĄZYWANIA NIEBEZPIECZNYCH KONTAKTÓW W INTERNECIE – UWODZENIE, ZAGROŻENIE PEDOFILIĄ.....	65
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SEKSTINGU, PROWOKACYJNEGO ZACHOWANIA I AKTYWNOŚCI SEKSUALNEJ JAKO ŹRÓDŁA DOCHODU OSÓB NIELETNICH	68
PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ ZWIĄZANYCH Z BEZKRYTYCZNĄ WIARĄ W TREŚCI ZAMIESZCZONE W INTERNECIE, NIEUMIEJĘTNOŚĆ ODRÓŻNIENIA TREŚCI PRAWDZIWYCH OD NIEPRAWDZIWYCH, SZKODLIWOŚĆ REKLAM	71
PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ ZWIĄZANYCH Z ŁAMANIEM PRAW AUTORSKICH	73

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWATECHNICZNEGO SIECI, KOMPUTERÓW I ZASOBÓW ONLINE	76
PROCEDURA „NIEBESKIEJ KARTY” – PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE.....	78
PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓB SAMOBÓJCZYCH.....	97
PROCEDURA INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W SZKOLE W SYTUACJI ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ UCZNIA	101

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA
ZAGROŻEŃ ZEWNĘTRZNYCH**

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻEŃ ZEWNĘTRZNYCH

§1

Postanowienia ogólne

1. Przez zagrożenia zewnętrzne rozumiemy ogół czynników stanowiących niebezpieczeństwo dla uczniów oraz pracowników wynikających z działań lub zdarzeń skierowanych z poza szkoły.

2. Do najczęściej występujących zewnętrznych zagrożeń fizycznych należą:

- podejrzenie podłożenia ładunku wybuchowego,
- podejrzenie otrzymania podejrzonej przesyłki,
- włamanie do szkoły połączone z kradzieżą,
- agresywne zachowanie ucznia,
- wtargnięcie osoby posiadającej broń,
- wtargnięcie terrorysty do szkoły,
- zagrożenie wybuchem pożaru lub wybuch pożaru,
- zagrożenie wybuchem gazu lub wybuch gazu,
- zagrożenie niebezpiecznymi środkami chemicznymi lub biologicznymi,
- zagrożenie katastrofą budowlaną i zagrożenie siłą żywiołową.

§2

Zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole/placówce oświatowej- ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy

- 1. Alarm lokalny** ma na celu **zapewnienie bezpieczeństwa w razie zagrożenia życia i zdrowia młodzieży** przebywającej na terenie szkoły.

Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych. W tym celu

korzystamy z sygnału alarmu lokalnego, którym w szkole są trzy sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy, następujące bezpośrednio po sobie.

Alarm lokalny w szkole jest sygnałem, który powinien być znany wszystkim uczniom i pracownikom szkoły. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.

2. O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu.
3. W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm.
4. Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji nauczyciel decyduje o możliwej i najkrótszej drodze ewakuacji z budynku.
5. Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego.
6. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych. Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliższego nauczyciela.
7. Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne.
8. Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki (boisko szkolne).
9. Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast udajemy się (jeżeli tylko nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu) pod salę, gdzie mamy mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela postępujemy jak wyżej.

10. Zbiórka na placu alarmowym (boisko szkolne) służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustalenia osób nieobecnych.

§3

Najważniejsze zasady, o których powinien pamiętać i przestrzegać każdy uczeń z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole:

Z chwilą ogłoszenia alarmu uczeń powinien:

1. Słuchać i wykonywać dokładnie polecenia nauczyciela
2. Być opanowany, nie ulegaj panice
3. Po przerwaniu zajęć udać się na miejsce zbiórki wraz z klasą drogą wskazywaną przez nauczyciela
4. Pomagać osobom słabszym
5. Bezwzględnie podporządkować się osobom funkcyjnym
6. Nie lekceważyć zagrożenia, nawet wówczas, gdy nie zagraża mu bezpośrednio.

§4

Zasady postępowania w wypadku wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły

Przez wtargnięcie napastnika rozumiemy osobę, która posługuje się bronią lub innym niebezpiecznym narzędziem (w tym przemoc fizyczna) mogąca wyeliminować lub eliminująca osoby znajdujące się na terenie obiektu, budynku lub danego obszaru.

W przypadku wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. *aktywny strzelec* po usłyszeniu sygnału alarmowego – **ciągły dzwonek trwający minutę** podjąć następujące działania:

- 1. Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się)** - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób
- 2. Wycisz i uspokój uczniów** - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę
- 3. Zaopiekuj się uczniami ze SPE i uczniami, którzy potrzebują pomocy** - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji
- 4. Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony** - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia
- 5. Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji** -
w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji
- 6. Zasłoń okno, zgaś światło** - należy zaciemnić salę aby utrudni obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego
- 7. Nie przemieszczaj się** -przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników
- 8. Stań poniżej linii okien, zejźdź ze światła drzwi** -przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników

- 9. Zejdź z linii strzału, połóż się na podłodze** -z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz
- 10. Jeżeli padną strzały, nie krzycz** -napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma
- 11. Nie otwieraj nikomu drzwi** -interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi
- 12. W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia** -w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia
- 13. W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą należy podjąć następujące działania:**
- a) Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika** -wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników
 - b) Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon** -wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej
 - c) Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia** -w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu
 - d) Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego** -w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji

- e) **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika** -odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji
- f) **Nie zwracaj na siebie uwagi** - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu
- g) **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny** - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców
- h) **Nie oszukuj terrorysty** - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane
- i) **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu** - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców
- j) **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami** - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty
- k) **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów** - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana
- l) **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty** - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

§5

Zasady postępowania w wypadku podłożeniu ładunku wybuchowego

Przez materiał wybuchowy rozumiemy związek chemiczny lub mieszaninę kilku związków chemicznych, która jest zdolna w odpowiednich warunkach do gwałtownej reakcji chemicznej i której towarzyszy wydzielenie wielkiej liczby produktów gazowych w postaci wybuchu (detonacji lub deflagacji). Określenie ładunek materiału wybuchowego oznacza określoną ilość materiału wybuchowego przygotowanego do wysadzenia.

W przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego należy:

- 1. Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów** - uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu
- 2. Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje** - w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji
- 3. Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury (dyrektor szkoły)** -osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły
- 4. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** -ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu sygnału alarmowego w postaci pięciu dzwonek w długości jednej sekundy z przerwą jednosekundową. Ma ona na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
- 5. Nie używaj telefonu komórkowego** - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy
- 6. Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia** -stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji
- 7. Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** -w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową
- 8. W miejscu ewakuacji (boisko szkolne) policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami**

kryzysowymi -szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły

- 9. Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych

§6

Zasady postępowania w wypadku podłożeniu podejrzanego pakunku

Przez podejrzaną pakunek rozumiemy przesyłkę z ładunkiem wybuchowym lub nieznaną substancją. W przypadku podejrzenia jej otrzymania należy podjąć następujące działania:

- 1. Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku** - należy założyć, że podejrzaną pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona
- 2. Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwasz podejrzanego pakunku** - w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania
- 3. Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala)** -okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznaną substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji
- 4. Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury (dyrektor szkoły)** -osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły
- 5. Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu sygnału alarmowego w postaci pięciu dzwonekó w o długości jednej sekundy z przerwą jednosekundową. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku
- 6. Nie używaj telefonu komórkowego** -eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy

7. **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** -w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową
8. **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły
9. **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych

§7

Zasady postępowania w wypadku skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna). W broni B ładunki bojowe są wypełnione mikroorganizmami chorobotwórczymi: bakteriami (wąglik, brucelozą etc.) wirusami (ospy, gorączki krwotocznej, zapalenia mózgu, wirusa HIV) toksynami (rycyna, toksyna otulinowa), grzybami lub pierwotniakami.

W przypadku otrzymania informacji o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną - np. w formie telefonu o zamiarze ataku należy:

1. **Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru**
2. **Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku**
3. **W budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację**

- 4. W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki** - maski pyłowe, gazę, wate, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry
- 5. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń** częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji
- 6. Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku**
- 7. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych**
- 8. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

W przypadku gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się należy podjąć następujące działania :

- 1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.**
- 2. Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.**
- 3. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.**
- 4. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób.**
- 5. Powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję.**
- 6. Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru - rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku**

wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń.

7. **Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia.**
8. **Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka**
9. **Po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń.**
10. **W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.**
11. **Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.**
12. **W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry**
13. **Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji.**
14. **Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.**
15. **Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

W przypadku gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań należy:

- 1. Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy**
- 2. Powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję**
- 3. Przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się**
- 4. Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów**
- 5. Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób**
- 6. Ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły**
- 7. Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby- policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia**
- 8. W szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny**
- 9. Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU WYSTAPIENIA
ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH**

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA AGRESYWNYCH ZACHOWAŃ W SZKOLE LUB TZW. FALI

Podstawa prawna

**Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. ,
poz.1148)**

**Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z 26 października 1982 r.
(Dz.U. z 2018 r. poz.969).**

Ustawa Kodeks Cywilny z 23 kwietnia 1964 r. (Dz. U. z 2019 r. poz.1145).

§ 1.

Postanowienia ogólne

Agresja i przemoc w szkole przejawia się głównie w różnych formach napastliwości, czy dokuczliwości jednych uczniów wobec innych (impulsywnym uderzeniu, zwymyślaniu, złośliwym podstawieniu nogi, itp.) bądź w używaniu przez jakąś grupę uczniów siły czy pośredniej przemocy wobec słabszych, aby ich zastraszyć, podporządkować, uzyskać od nich pożądane "usługi" i dobra (np. pieniądze, atrakcyjne przedmioty). Nie istnieje jedna prosta recepta na zapobieganie i usuwanie agresji i przemocy w szkole. Tylko działania na różnych płaszczyznach i w różnych zakresach funkcjonowania szkoły i pedagogów dają możliwość ograniczenia tego problemu. Szkody wyrządzone przedmiotowi agresji mogą mieć charakter szkód materialnych (np. uszkodzenie ciała, zniszczenie bądź uszkodzenie

przedmiotów materialnych) oraz szkód moralnych (np. poniżenie godności osoby będącej przedmiotem agresji, wzbudzenie w niej poczucia lęku, zagrożenia, poczucia niższości, utrudnienie wykonywania określonych działań przez osobę stanowiącą przedmiot agresji, zakłócenie jej stosunków z otoczeniem społecznym).

§ 2.

Zasady postępowania na wypadek wystąpienia agresji fizycznej

W przypadku wystąpienia agresji fizycznej, należy podjąć następujące działania:

1. Powstrzymać i wyeliminować powstałe zjawisko.
 2. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania.
 3. Pracownik szkoły powinien w sposób stanowczy i zdecydowany przekazać uczestnikom agresji, że nie wyraża zgody na takie zachowanie.
 4. Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów.
 5. W razie potrzeby należy zadbać o uniemożliwienie dalszego kontaktu między uczniami.
2. Należy powiadomić pielęgniarkę szkolną, pedagoga i dyrektora szkoły oraz powiadomić wychowawcę/ów oraz rodziców (opiekunów prawnych) agresora i ofiary.
 3. W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) - pielęgniarka, pedagog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
 4. Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.

5. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego.
6. Pedagog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę.
7. Pedagog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi,
8. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach.
9. W przypadku kolejnych ataków agresora szkoła kieruje sprawę na Policję, od postępowania której zależą dalsze losy sprawcy przemocy. Wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie szkoły.

§ 3.

Zasady postępowania na wypadek wystąpienia agresji słownej

W razie wystąpienia agresji słownej, należy podjąć następujące działania:

1. Powstrzymać i wyeliminować powstałe zjawisko.
2. Powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, pedagoga.
3. Wychowawca (pedagog) przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno.
4. Wychowawca (pedagog) przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.
5. Poinformować rodziców/ opiekunów prawnych uczestników zdarzenia o zaistniałym zjawisku.

6. Pedagog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.
7. Przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach.
8. W poważnych przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadomić Policję.
9. Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne zastosować konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ZNALEZIENIA W SZKOLE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Podstawa prawna

**Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. ,
poz.1148)**

**Ustawa Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997 r. (Dz. U. z 2018 r. poz.1600, z
późn. zm.).**

**Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z 26 października 1982 r.
(Dz.U. z 2018 r. poz.969).**

**Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26
października 1982 (Dz. U. z 2018 r. poz.2137).**

**Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z
2019 r. poz. 852).**

§ 1.

Postanowienia ogólne

Substancja psychoaktywna to taki środek, który bezpośrednio wpływa na czynność mózgu, prowadząc do różnorodnych zmian nastroju, spostrzegania, świadomości oraz zachowania. W wąskim ujęciu do grupy substancji psychoaktywnych zaliczane są przede wszystkim różnorodne narkotyki, a w szerszym zalicza się do nich również cały szereg leków psychotropowych oraz leki przeciwdepresyjne czy środki przeciwpsychotyczne, które mogą wywierać bezpośredni wpływ na funkcję ludzkiego układu nerwowego. W obowiązującej w Polsce klasyfikacji chorób wyszczególniono następujące substancje psychoaktywne:

- alkohol;
- opiaty (zaliczane są do nich chociażby opioidowe środki przeciwbólowe, takie jak np. morfina, fentanyl czy oksykodon);
- leki uspokajające i nasenne (w tym m.in. benzodiazepiny);
- kanabinole (do których zaliczana jest marihuana);
- kokaina oraz inne psychostymulanty (takie jak np. kofeina);
- tytoń (substancją psychoaktywną jest w tym przypadku nikotyna);
- lotne rozpuszczalniki;
- halucynogeny.

Substancjami psychoaktywnymi są również tzw. dopalacze.

§ 2.

Zasady postępowania w przypadku znalezienia podejrzanej substancji odurzającej na terenie szkoły

W przypadku znalezienia podejrzanej substancji odurzającej na terenie szkoły, należy podjąć następujące działania:

1. Zachować szczególne środki ostrożności.
2. Zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej uczniów oraz ew. jej zniszczeniem.
3. Powiadomić dyrektora szkoły, który powiadamia Policję.
4. Ustalić (jeżeli to możliwe), do kogo znaleziona substancja należy.
5. Przekazać Policji zabezpieczoną substancję oraz informację o zaistniałej sytuacji.
6. Opracować i prowadzić projekty edukacyjne dot. w/w problematyki.

§ 3.

Zasady postępowania w przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających

W przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających, należy podjąć następujące działania:

1. Odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
2. Powiadomić pedagoga szkolnego.
3. Powiadomić dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia Policję.
4. Zażądać od ucznia w obecności innej osoby/pedagoga przekazania posiadanej substancji.
5. Zażądać od ucznia pokazania zawartości plecaka oraz zawartości kieszeni.

6. Powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia;
7. Poinformować rodziców o obowiązujących procedurach w szkole.
8. Przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców/ opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/opiekunom prawnym ucznia.
9. Podjąć wraz z rodzicami działania profilaktyczne w zakresie posiadania i rozprowadzania środków odurzających.

§ 4.

Zasady postępowania w przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem.

W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem, należy podjąć następujące działania:

1. Powiadomić wychowawcę klasy ucznia.
2. Odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
3. Powiadomić pedagoga szkolnego.
4. Przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego.
5. Powiadomić dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
6. Powiadomić rodziców ucznia z prośbą o przybycie do szkoły.
7. Poinformować rodziców o obowiązującej w szkole procedurze postępowania na wypadek znalezienia w szkole substancji psychoaktywnych. W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/opiekunom prawnym ucznia.

8. Przeprowadzić rozmowę z rodzicami wskazując argumenty związane z zagrożenia zdrowia, wskazać działania oraz instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.
9. Powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.

§ 5.

Zasady postępowania w przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia narkotykami

W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia narkotykami, należy podjąć następujące działania:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Poinformować pielęgniarkę/pedagoga szkolnego.
3. W momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
4. Przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego.
5. Poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
6. Wezwać do szkoły rodziców/ prawnych opiekunów ucznia.
7. Przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania.
8. Przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem.
9. Zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu odurzania się, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.
10. Opracować działania profilaktyczne lub wychowawcze pracy z dzieckiem.
12. Wdrożyć program wychowawczo- profilaktyczny. Monitorować i ewaluować efekty.
13. Powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.

§ 6.

Zasady postępowania w przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia „dopalaczami”

W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia „dopalaczami”, należy podjąć następujące działania:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. W momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
3. Poinformować pedagoga szkolnego.
4. Przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego.
5. Poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
6. Wezwać karetkę pogotowia ratunkowego.
7. Wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
8. Przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania.
9. Przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności lub indywidualnie w celu wyciszenia emocji.
10. Udzielić pomocy i zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu od odurzania się.
11. Opracować działania profilaktyczne lub wychowawcze pracy z dzieckiem.
12. Wdrożyć program wychowawczo-profilaktyczny. Monitorować i ewaluować efekty.
13. Powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.

§ 7.

Zasady postępowania w przypadku odmowy współpracy przez rodziców:

Jeżeli rodzice odmawiają współpracy wówczas należy podjąć następujące działania:

1. Szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję.
2. Powiadomione instytucje wdrażają obowiązujące procedury postępowania.
3. Szkoła współpracuje z instytucjami w zakresie pomocy i wsparcia ucznia.
4. Szkoła udziela informacji i przekazuje dotychczasowe sposoby postępowania z uczniem.
5. Jeśli ucznia umieszczono w Ośrodku Wychowawczym szkoła podejmuje współpracę z tym ośrodkiem.
6. Szkoła monitoruje ucznia do czasu osiągnięcia przez niego pełnoletności.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTAPIENIA KRADZIEŻY, WYMUSZENIA PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH

§ 1.

Postanowienia ogólne

Kradzieżą nazywamy przestępstwo polegające na zaborze w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej. Przedmiotem kradzieży może być tylko rzecz ruchoma, cudza, przedstawiająca wartość materialną, możliwą do wyrażenia w pieniądzu. Pod pojęciem zaboru rozumie się fizyczne wyjęcie rzeczy spod władztwa właściciela. Dotyczy to również przedmiotu pozostawionego przez niego w znanym mu miejscu w zamiarze późniejszego jej zabrania.

Wymuszenie to przestępstwo polegające na użyciu przemocy lub groźby w celu zmuszenia innej osoby do określonego zachowania.

§ 2.

Zasady postępowania w przypadku stwierdzenia wystąpienia kradzieży , wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych

W przypadku stwierdzenia w szkole kradzieży, wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych, dokonanego przez ucznia należy niezwłocznie przyjąć następujący sposób działania:

1. Natychmiast podjąć działania mające na celu powstrzymanie i niwelowanie tego zjawiska.
2. Osoba, która wykryła kradzież, winna natychmiast powiadomić dyrektora szkoły/wicedyrektora lub inną osobę wyznaczoną w przypadku nieobecności wyżej wymienionych.
3. Sprawcę czynu należy przekazać (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły/wicedyrektora lub innej osoby wyznaczoną w przypadku nieobecności wyżej wymienionych.
4. Zabezpieczyć dowody przestępstwa tj. przedmiotów pochodzących z kradzieży lub wymuszenia i przekazanie ich Policji.
5. Zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły (należy pamiętać, że pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia. Może to zrobić tylko Policja).
6. We współpracy z pedagogiem szkolnym należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
7. Dyrektor szkoły/wicedyrektor lub inna osoba wyznaczona w przypadku nieobecności wyżej wymienionych winien wezwać rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i przeprowadzić rozmowę z

- uczniem w ich obecności oraz sporządzić z niej notatkę podpisaną przez rodziców.
8. Dyrektor szkoły/wicedyrektor lub inna osoba wyznaczona w przypadku nieobecności wyżej wymienionych powinna powiadomić Policję.
 9. Sprawca winien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży.

§ 3.

Zasady postępowania w przypadku otrzymania przez ucznia prawomocnego wyroku ukończenia postępowania karnego.

Po otrzymaniu przez dyrektora szkoły zawiadomienia z sądu o prawomocnym ukończeniu postępowania karnego wobec ucznia należy podjąć następujące działania:

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej winien przedstawić treść zawiadomienia.
2. Rada Pedagogiczna może podjąć decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów.
3. Uczeń może zostać skreślony za zgodą Rady Pedagogicznej .
4. Decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów szkoły wydaje dyrektor na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego oraz po uzyskaniu opinii samorządu uczniowskiego
5. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców ucznia o decyzji skreślenia ucznia z listy uczniów.

§ 3.

Obowiązki pracowników

1. Stosowanie się do poleceń osoby zarządzającej procedurą.
2. Zapoznanie się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.

3. Posiadanie wiedzy o swoich zadaniach na wypadek uruchomienia procedury.
4. Posiadanie - dostępnych w każdej chwili – numerów telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury.
5. Wzięcie udziału w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII

Podstawa prawna

Kodeks Karny: art. 197 § 3; art. 200 art. 200a; art. 200b;

§ 1.

Postanowienia ogólne

Pedofilia to rodzaj parafilii, czyli stan, w którym głównym lub wyłącznym sposobem osiągnięcia satysfakcji seksualnej jest kontakt z dziećmi w okresie przedpokwitaniowym lub wczesnej fazy pokwitania.

§ 2.

Zasady postępowania

Na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii należy podjąć następujące działania:

1. Powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
2. W przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji.
3. Dyrektor przekazuje pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu.
4. Wychowawcy klas oraz pedagog szkolny podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.
5. W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz policję w celu

przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania.

6. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).

7. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.

8. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

9. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki na uczennicą/uczniem.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII PRZEZ UCZNIĄ

Podstawa prawna

Kodeks Karny: art. 18 § 3, art. 203, art. 204.

§ 1.

Postanowienia ogólne

Pornografia to pisma, druki, filmy, wizerunki i inne przedmioty wykonywane i rozpowszechniane w celu wywołania u odbiorców podniecenia seksualnego; rozpowszechnianie pornografii jest karalne, m.in. w Polsce.

§ 2.

Zasady postępowania

W przypadku informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy podjąć następujące działania:

1. Natychmiast powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.

Uczniowi, który przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, należy zapewnić anonimowość w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.

2. Dyrektor szkoły przekazuje informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
3. Wychowawca klasy i pedagog szkolny podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
4. Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
5. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PROSTYTUCJI WŚRÓD UCZNIÓW

Podstawa prawna

Kodeks Karny: art. 18 § 3, art. 203, art. 204.

§ 1.

Postanowienia ogólne

Prostytucja (pot. nierząd) to świadczenie usług o charakterze seksualnym, polegające zwykle na odbywaniu stosunku płciowego w zamian za pieniądze lub inne korzyści. Prostytucja bywa opisywana jako świadczenie usług seksualnych lub seks komercyjny; określana bywa też jako najstarszy zawód świata.

§ 2.

Zasady postępowania

W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytutki należy podjąć następujące działania:

1. Nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powiadamia o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.
2. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, który wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
3. W przypadku stwierdzenia przez pracownika/nauczyciela, że uczeń/uczennica świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
5. Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem i itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły niezwłocznie zawiadamia o tym prokuratora lub Policję.
8. Dyrektor szkoły powiadamia Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

9. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia .
10. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala konieczność podjęcia działań z udziałem psychologa dziecięcego w celu zapewnienia opieki nad uczniem/uczennicą, którzy świadomie lub nie dopuszczali się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH UCZNIÓW

Podstawa prawna

Kodeks Karny: art. 18 § 3, art. 203, art. 204.

§ 1.

Postanowienia ogólne

1, Do niepokojących zachowań seksualnych dzieci i młodzieży zaliczamy:

- nadmierne zainteresowanie sferą seksualną – przejawianie treści seksualnych w każdej podejmowanej zabawie lub rozmowach,
- odtwarzanie w zabawie różnych zachowań, szczegółowych gestów, przypominających bardziej zachowanie osoby dorosłej niż dziecka,
- używanie zbyt szczegółowego słownictwa związanego z zachowaniami seksualnymi i miejscami intymnymi,
- podejmowanie lub próby podjęcia zachowań seksualnych, (takich jak kontakt oralno – genitalny, penetracja waginalna, analna), bez przywiązywania do nich zbyt dużej wagi, banalizując je, zachowując się tak, jakby było to naturalne zachowanie dla dziecka w relacjach z innymi ludźmi,

- zastraszanie oraz zmuszanie innych dzieci (najczęściej młodszych lub słabszych), do zachowań lub zabaw o charakterze erotycznym,
- prezentowanie w swojej twórczości (np. rysunkach, ulepiankach, wierszykach, wypracowaniach), treści seksualnych, zbyt szczegółowych, przedstawiających czynności lub kontakty seksualne między dorosłym, a dzieckiem.

2. Zachowania seksualne dzieci i młodzież są uznawane za niepokojące kiedy:

- są bardzo często powtarzane,
- pochłaniają większość czasu i życia dziecka,
- przeszkadzają w normalnym funkcjonowaniu dziecka, kolegów, otoczenia,
- nie ustępują, mimo podejmowanych interwencji.

§ 2.

Zasady postępowania

W sytuacji wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów należy podjąć następujące działania:

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy i/lub pedagoga szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.

4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca lub pedagog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim.
5. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie.
6. W sytuacji, kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole oraz gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierzędu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog szkolny całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.
8. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU UCZNIĄ W SZKOLE

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.).

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Wypadek w szkole to nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło, gdy uczeń pozostawał pod opieką szkoły w czasie:
 - zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych,
 - przerw międzylekcyjnych,
 - innych zajęć szkolnych (np. studniówki, imprezy).
2. Do wypadków szkolnych zalicza się również nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło poza szkołą, w czasie gdy uczniowie pozostawali pod opieką szkoły (np. wyjazdy, wycieczki, zawody sportowe).
3. Wypadkiem w szkole nie jest zdarzenie:
 - pozbawione cechy nagłości,
 - nie powodujące skutków w postaci urazu lub śmierci,
 - zaistniałe w czasie, gdy uczeń samowolnie opuścił zajęcia i teren szkoły,
 - wywołane wyłącznie przez samego ucznia,
 - wywołane chorobą ucznia.
4. Cały teren szkoły w czasie, gdy odbywają się zajęcia, pozostaje pod nadzorem i opieką szkoły.
5. W czasie zajęć edukacyjnych pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia bez względu na to, czy one są

zajęciami planowanymi, czy też zastępuje on nieobecnego w tym czasie innego nauczyciela.

6. Przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenie lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia, nauczyciel bądź inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać, a o zaistniałym zagrożeniu powiadamia dyrektora szkoły.

§ 2.

Zasady postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku lekkiego, nie wymagającego interwencji lekarza

1. Po stwierdzeniu zdarzenia, w wyniku którego uczeń ma stłuczenie, powierzchowne zadrapanie lub zranienie (brak wyraźnych obrażeń) należy odprowadzić go do gabinetu higienistki szkolnej celem udzielenia pierwszej pomocy. Osobą, która odprowadzi ucznia do higienistki, może oprócz pracownika pedagogicznego być również pracownik obsługi szkolnej lub inny uczeń. Jeżeli stan ucznia nie pozwala na przejście do gabinetu, nauczyciel lub inny pracownik szkoły, wzywa higienistkę na miejsce wypadku.
2. W razie nieobecności higienistki uczniowi pomocy udziela osoba mająca przeszkolenie w tym zakresie.
3. Osoba udzielająca pomocy ustala, czy uczeń nie cierpi na chorobę, która w połączeniu z urazem może stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ucznia – w takim przypadku wzywa pogotowie ratunkowe.
4. O wypadku i jego przyczynach nauczyciel informuje dyrektora szkoły, który zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów i ustala z nimi ewentualną konieczność odbioru ucznia ze szkoły przed zakończeniem zajęć.
5. Jeżeli przyczyną zdarzenia była wadliwość lub niesprawność urządzeń szkolnych, nauczyciel natychmiast wycofuje je z użytkowania.
6. W przypadku zaistnienia wypadku lekkiego nie spisuje się protokołu powypadkowego, ani nie zamieszcza informacji o jego zaistnieniu w rejestrze wypadków.

§ 3.

Zasady postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku wymagającego interwencji lekarza

1. Po stwierdzeniu, że wypadek, któremu uległ uczeń, wymaga specjalistycznej pomocy (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy), należy wezwać pogotowie ratunkowe. W razie potrzeby pobytu ucznia w szpitalu należy mu zapewnić opiekę w drodze do szpitala.
2. Do czasu przybycia pogotowia ratunkowego higienistka szkolna lub osoby przeszkolone w udzieleniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
3. Uczniowi nie podaje się żadnych leków bez konsultacji z rodzicami/prawnymi opiekunami.
4. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję, która bada przyczyny zdarzenia.
5. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń, wg wzoru określonego w rozporządzeniu MENiS z dnia 31.12. 2002 r w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

§ 4.

Zasady postępowanie w sytuacji zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub ze skutkiem śmiertelnym

1. W sytuacji, kiedy nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia higienistka szkolna lub osoby przeszkolone w udzielaniu pomocy przedmedycznej podejmują natychmiast niezbędne czynności ratujące zdrowie i życie ucznia.
2. Jeżeli w wyniku wypadku nastąpił zgon osoby poszkodowanej, nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący na miejscu zdarzenia zabezpiecza miejsca zdarzenia i natychmiast wzywa dyrektora szkoły.

3. W obu przypadkach dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych, w razie zgonu policję, organ prowadzący oraz organ nadzoru pedagogicznego.

4. Do czasu przybycia policji teren wypadku pozostaje zabezpieczony tak, by było możliwe pełne ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia.

5. Celem ustalenia okoliczności wypadku dyrektor szkoły powołuje komisję, która bada przyczyny zdarzenia. Z prac komisji spisywany jest protokół, który musi zawierać wnioski mające zapobiec powstaniu podobnych zdarzeń.

6. Wypadek jest wpisywany do rejestru, a wnioski komisji są omawiane na zebraniu rady pedagogicznej.

§ 5.

Zasady postępowania w razie wypadku poza zajęciami edukacyjnymi i poza terenem szkoły

1. Jeżeli wypadek ma miejsce w godzinach popołudniowych lub wieczornych, nauczyciel sprawujący opiekę nad uczniem podejmuje decyzję o wezwaniu pogotowia ratunkowego. Z kolei o zaistniałym wypadku telefonicznie powiadamia dyrektora oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia.

2. Jeżeli wypadek ma miejsce podczas wycieczki, wyjazdu poza szkołę – wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprezy, który jest w pełni odpowiedzialny za bezpieczeństwo uczestników. O zaistniałym wypadku telefonicznie powiadamia dyrektora oraz rodziców/prawnych opiekunów ucznia

3. W sytuacjach zaistnienia wypadku powodującego ciężkie uszkodzenie ciała lub zgon postępuje zgodnie z § 4.

§ 6.

Obowiązki dyrektora po otrzymaniu zgłoszenia wypadku ucznia

1. Zabezpiecza (w miarę potrzeb) miejsce wypadku.

2. Powołuje zespół ds. ustalenia przyczyn wypadku.

3. Przekazuje informacje i zgłoszenie powołanemu zespołowi ds. ustalenia przyczyn wypadku.

4. O każdym wypadku zawiadamia niezwłocznie: rodziców (opiekunów) poszkodowanego, pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący szkołę lub placówkę, radę rodziców.
5. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
6. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
7. Zatwierdza protokół powypadkowy.
8. Prowadzi rejestr wypadków wg. wzoru określonego w rozporządzeniu MENiS z dnia 31.12. 2002 r w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
9. Omawia z pracownikami szkoły (placówki) okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobiegnięcia im.
10. Wydaje zalecenia powypadkowe.

§ 7.

Obowiązki nauczyciela w razie wypadku ucznia na terenie szkoły

1. Zabezpiecza (w miarę możliwości) miejsce wypadku.
2. Powiadamia natychmiast dyrektora szkoły, a pod jego nieobecność osobę kierującą placówką.
Jeżeli powiadomienie bezpośrednie dyrektora albo osoby kierującej placówką w danej chwili jest niemożliwe, to powiadamia pracownika służby BHP lub pracownika szkoły, z którym ma kontakt i który może przekazać tę informację dyrektorowi szkoły.
3. Jeżeli wypadek uczniowski zdarzy się podczas zajęć lekcyjnych w obiekcie szkolnym, nauczyciel będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest doprowadzić poszkodowanego do gabinetu higienistki szkolnej (o ile jego stan pozwala na samodzielne poruszanie się), zawiadamiając następnie dyrektora, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektora szkoły.
W przypadku nieobecności higienistki szkolnej nauczyciel będący świadkiem zdarzenia doprowadza dziecko do sekretariatu szkoły, zgłaszając wypadek wicedyrektorowi.

Jeśli nauczyciel będący świadkiem zdarzenia ma zajęcia z klasą przed jej opuszczeniem prosi o nadzór nad grupą nauczyciela z najbliższej sali. Ten bezzwłocznie przejmuje nad przekazanymi uczniami kontrolę i ponosi za nich w tym czasie odpowiedzialność.

4. Jeżeli wypadek uczniowski ma miejsce w sali gimnastycznej lub w miejscu, gdzie w pobliżu nie ma innego uczącego nauczyciela, nauczyciel sprawujący bezpośrednią opiekę nad poszkodowanym (którego stan pozwala na samodzielne poruszanie się):

- wraz z poszkodowanym zabiera pozostałą część klasy, którą oddaje pod opiekę nauczyciela biblioteki (wcześniej fakt ten zgłaszając wychowawcy osobiście lub za pośrednictwem przewodniczącego klasy),
- następnie doprowadza poszkodowanego do gabinetu higienistki szkolnej, zawiadamiając potem dyrektora
- w przypadku nieobecności higienistki szkolnej doprowadza poszkodowanego ucznia do sekretariatu szkoły, zgłaszając wypadek dyrektorowi.

5. Jeżeli wypadek uczniowski zdarzy się podczas przerwy śródlekcyjnej w obiekcie szkolnym, nauczyciel będący świadkiem jest zobowiązany:

- doprowadzić poszkodowanego (o ile jego stan pozwala na samodzielne poruszanie się) do gabinetu higienistki, zawiadamiając potem dyrektora, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektora.
- w przypadku nieobecności higienistki szkolnej doprowadza dziecko do sekretariatu szkoły, zgłaszając wypadek dyrektorowi.
- jeśli nauczyciel jest nauczycielem dyżurującym prosi o zastępstwo podczas dyżuru pierwszego napotkanego nauczyciela. Ten bezzwłocznie przejmuje nad przekazanymi uczniami kontrolę i ponosi za nich w tym czasie odpowiedzialność.

6. Nauczyciel, który sprawował bezpośrednią opiekę nad uczniem w czasie jego wypadku (lekcja, dyżur międzylekcyjny) zobowiązany jest niezwłocznie - najpóźniej następnego dnia - sporządzić szczegółowy opis wypadku na obowiązującym w szkole druku dostępnym w sekretariacie szkoły i przekazać go bezpośrednio dyrektorowi szkoły, zastępcy dyrektora szkoły (w razie ich nieobecności, pozostawia w sekretariacie).

§ 8.

Obowiązki ucznia w sytuacji zaistnienia wypadku

1. Natychmiast powiadamia o wypadku wychowawcę, innego nauczyciela lub pracownika szkoły.

2. Wypełnia kartę zgłoszenia wypadku ucznia, który znajduje się na stronie szkoły i przekazuje ją bezpośrednio dyrektorowi szkoły, zastępcy dyrektora szkoły lub, w razie ich nieobecności, pozostawia w sekretariacie.

3. Jeżeli wypadek miał miejsce w szkole, a uczeń z różnych powodów nie zgłosił tego faktu w dniu wypadku, jego obowiązkiem jest zgłoszenie wypadku dyrektorowi w pierwszym dniu przyścia do szkoły po wypadku.

§9.

Zespół powypadkowy

1. Zespół powypadkowy powołuje Dyrektor szkoły.

2. W skład zespołu wchodzi:

- przewodniczący – pracownik odpowiedzialny za służby BHP w szkole (w razie jego nieobecności w skład zespołu wchodzi dyrektor lub wyznacza przewodniczącego zespołu spośród pracowników)
- członek – pracownik szkoły, pedagog, społeczny inspektor pracy lub pracownik szkoły przeszkolony w zakresie bhp
- w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub Rady Rodziców

3. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową.

4. Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach w terminie 21 dni od daty uzyskania zawiadomienia o wypadku. Jeden egzemplarz doręcza się rodzicom/opiekunom prawnym z pouczeniem o możliwości wniesienia zastrzeżeń w terminie 7 dni od doręczenia, drugi dla szkoły do dokumentacji powypadkowej, a trzeci dla organu prowadzącego lub kuratora oświaty (na żądanie). Zastrzeżenia do protokołu rozpatruje organ prowadzący, który może zlecić zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych albo powołać nowy zespół, który ponownie przeprowadzi całe postępowanie powypadkowe.

§ 10.

Postanowienia końcowe

1. Po przybyciu do szkoły rodzice/opiekunowie prawni lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.
2. O każdym wypadku powiadamiani są rodzice/opiekunowie. Fakt ten dokumentowany jest wpisem w dzienniku zajęć z uwzględnieniem daty i godziny powiadomienia.
3. Szkoła wyposażona jest w apteczki pierwszej pomocy przedlekarskiej wraz z apteczkami przenośnymi
 - za wyposażenie apteczek i sprawdzenie dat ważności jej zawartości odpowiedzialna jest higienistka szkolna,
 - nauczyciele zobowiązani są do zabierania apteczek przenośnych na każde wyjście uczniów poza teren szkoły.
4. Wszelkie urazy odniesione przez uczniów podczas bójek lub wzajemnych konfliktów, w czasie gdy przebywają na terenie szkoły lub podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem, należy kwalifikować jako wypadek w szkole w kategorii - pobicie, uderzenie zamierzone. Należy precyzyjnie ustalić okoliczności i przyczyny konfliktu w procesie postępowania powypadkowego.
5. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
6. W razie nieobecności dyrektora wyżej wymienione funkcje sprawuje wicedyrektor lub osoba wyznaczona przez dyrektora.

ZGŁOSZENIE WYPADKU W SZKOLE

Informuję, że w dniu r., o godz. uległem/am
wypadkowi w szkole. Wypadek nastąpił w następujących okolicznościach:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(należy opisać zdarzenie, podać miejsce wypadku, rodzaj zajęć, dane
prowadzącego zajęcia, czynności wykonywane w chwili wypadku)
W związku z wypadkiem zostałem poszkodowany/na w następujący sposób:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(należy opisać następstwa wypadku i udzieloną pomoc, np. przez higienistkę,
pogotowie ratunkowe, poradnię, itp.)
Świadcami mojego wypadku byli:

1.
.....
.....
2.
.....
.....
3.
.....
.....

(Imię i nazwisko, adres zamieszkania, klasa)

Potwierdzeniem doznanych przeze mnie uszkodzeń ciała jest następująca dokumentacja medyczna:

1.

.....
.....

2.

.....
.....

3.

.....
.....

(podpis poszkodowanego)

Załącznik nr 2

NOTATKA SŁUŻBOWA dot. OKOLICZNOŚCI WYPADKU UCZNIĄ

Imię i nazwisko ucznia

.....klasa.....

Data wypadku godz

Rodzaj

zajęć.....

.....

Miejsce wypadku

.....

Świadkowie zdarzenia:

.....

.....

.....

Opis wypadku ucznia/przebieg zdarzeń, na skutek których uczeń doznał urazu:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Rodzaj doznanego przez ucznia

urazu.....

.....

.....

.....

Podjęte przez nauczyciela działania po zaistniałym wypadku, udzielona pomoc:

.....

.....

.....

.....

Proponowane środki zapobiegawcze:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Data i czytelny podpis nauczyciela

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POPEŁNIENIA PRZEZ UCZNIĄ CZYNU KARALNEGO

Podstawa prawna

**Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach
nieletnich**

(Dz. U. 1982 Nr 35 poz. 228)

**Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. 1971 Nr 12 poz.
114)**

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. 1997 Nr 88 poz. 553)

§ 1.

Postanowienia ogólne

Do czynów karalnych zaliczamy czyny zabronione przez Ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. rozumiane jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach powyższej ustawy:

- posiadanie noża, maczety lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym -art. 50a
- zakłócenie spokoju lub porządku publicznego - art. 51
- umyślne niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków- art. 69
- niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych -art. 74
- rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny -art. 76
- samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków -art. 85
- prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu -art. 87
- kradzież lub przywłaszczenie - art. 119
- paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży -art. 122
- niszczenie lub uszkodzanie cudzej rzeczy - art. 124
- spekulacja biletami, tzw. konik- art. 133
- utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego- art. 143

§ 2.

Zasady postępowania

W przypadku popełnienia przez ucznia czynu karalnego należy podjąć następujące działania:

1. Osoba będąca świadkiem/dostrzegła zagrożenie zobowiązana jest do powiadomienia dyrektora szkoły/wicedyrektora lub innej osoby wyznaczonej w przypadku nieobecności wyżej wymienionych.
2. Dyrektor/wicedyrektor lub inna osoba wyznaczona w przypadku nieobecności wyżej wymienionych odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez niego osoby winny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Dyrektor szkoły/wicedyrektor lub inna osoba wyznaczona w przypadku nieobecności wyżej wymienionych winien powiadomić rodziców ucznia o zaistniałym przypadku.
5. Dyrektor szkoły/wicedyrektor lub inna osoba wyznaczona w przypadku nieobecności wyżej wymienionych jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznaną. Do jego obowiązków należy także zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK UCZNIĄ BĘDĄCEGO OFIARĄ CZYNU KARALNEGO

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 1982 Nr 35 poz. 228)

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. 1997 Nr 88 poz. 553)

§ 1.

Postanowienia ogólne

Ofiarą czynu karalnego jest uczeń, którego dobro chronione prawem zostało zagrożone.

Czyn karalny to czyn zabroniony. Sprawca to osoba, która zastosowała czyn karalny.

§ 2.

Zasady postępowania

W sytuacji w której uczeń stał się ofiarą czynu karalnego zabronionego przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich należy podjąć następujące działania:

1. Osoba będąca świadkiem, która dostrzegła zagrożenie, winna udzielić ofierze czynu karalnego pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń. Następnie świadek powinien powiadomić o sytuacji dyrektora szkoły/wicedyrektora lub inną osobę wyznaczoną w przypadku nieobecności wyżej wymienionych.
2. Obowiązkiem dyrektora/wicedyrektora lub innej osoby wyznaczonej w przypadku nieobecności wyżej wymienionych jest niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia - ofiary czynu karalnego.
3. Następnie dyrektor/wicedyrektor lub inna osoba wyznaczona w przypadku nieobecności wyżej wymienionych winien niezwłocznie wezwać Policję, szczególnie w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

4. W dalszej kolejności ofiara czynu karalnego powinna otrzymać pomoc, wsparcie psychologiczne.

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W PRZYPADKU WYSTAPIENIA
W SZKOLE ZAGROŻEŃ
BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO**

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO

Podstawa prawna

Kodeks Karny, Statut szkoły, Regulamin szkoły

§ 1.

Postanowienia ogólne.

Zagrożenie łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc i promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawoływanie do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; niebezpieczeństwo werbunku dzieci i młodzieży do organizacji nielegalnych i terrorystycznych)

§ 2.

Zasady postępowania.

W przypadkach wystąpienia incydentu naruszenia bezpieczeństwa, zwłaszcza wobec naruszenia prawa, działania szkoły cechować powinna otwartość w działaniu, szybka identyfikacja problemu - określenie szkodliwych lub niezgodnych z prawem zachowań - i jego rozwiązywanie adekwatnie do poziomu zagrożenia, jakie wywołało w szkole.

1. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

1.1. Dyrektorzy, nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny reagują adekwatnie do poziomu winy ucznia, uwzględniając kontekst indywidualnych przypadków, szkolnego oraz środowiskowego tła zdarzenia.

1.2. Dyrektorzy, nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny analizują i opisują przypadek, który wystąpił na terenie szkoły i można go bezpośrednio powiązać z uczniami szkoły, ustalają okoliczności zdarzenia, zabezpieczają dowody

(dokumentację cyfrową: wiadomości sms, e-maile, nagrania z poczty głosowej telefonu, komentarze w serwisie społecznościowym, zapisy w blogu i pliki filmów wideo. O ile to możliwe, należy także zarchiwizować treść rozmów w komunikatorach oraz linki - konkretne adresy URL, a także dane o potencjalnym sprawcy) oraz monitoring sytuacji szkolnej.

1.3. Rodzice, prawni opiekunowie, wspomagani przez dyrektora szkoły, nauczycieli, pedagoga, psychologa szkoły analizują i opisują przypadek, który wystąpił poza terenem szkoły, ustalają okoliczności zdarzenia, zabezpieczają dowody.

1.4. Dyrektorzy, nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny reagują w przypadku wystąpienia problemów wynikających z deficytu lub braku wiedzy ucznia, np. na temat prawa autorskiego.

2. Identyfikacja sprawcy.

2.1. Dyrektorzy, nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny, ustalają sprawców zdarzenia, ofiary, świadków, jeżeli incydent miał miejsce na terenie szkoły i był bezpośrednio związany z uczniami szkoły, powiadamiają rodziców, prawnych opiekunów.

2.2. Dyrektorzy, nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny, powiadamiają rodziców, prawnych opiekunów o uczniach uczestniczących w zdarzeniu oraz o ich roli (sprawca, ofiara, świadek) w incydencie.

2.3. Przedstawiciele szkoły wraz z rodzicami, opiekunami prawnymi wspólnie uzgadniają podejmowane działania i formy wsparcia dziecka (dzieci).

2.4. Rodzice, prawni opiekunowie, przy wsparciu dyrektora szkoły, nauczycieli, pedagoga, psychologa szkoły, ustalają sprawców zdarzenia, ofiary, świadków, jeśli zdarzenie nie miało miejsca na terenie szkoły, a było bezpośrednio związane z uczniami szkoły.

2.5. Dyrektorzy, nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny, przeprowadzają rozmowę ze sprawcami zdarzenia, która ma na celu uzmysłowienie sprawcom szkodliwości prowadzonych przez nich działań.

2.6. Jeśli sprawca pochodzi spoza szkoły, dyrektorzy, nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny zapewniają bezpieczeństwo ofierze, otaczają opieką psychologiczną – pedagogiczną od pierwszego etapu interwencji i informują jej

rodziców, prawnych opiekunów o przysługujących jej prawach (np. zgłoszenie popełnienia przestępstwa na Policję). Jeśli sprawca jest z innej szkoły, dyrektor szkoły rozważa nawiązanie współpracy między placówkami i wspólne rozwiązanie kryzysowej sytuacji.

2.7. Dyrektorzy szkoły składają zawiadomienie na Policję, jeśli upowszechniane w incydencie treści były nielegalne lub w inny sposób uczniowie albo osoby z zewnątrz naruszyły przepisy prawa.

Przedstawiciele szkoły powiadamiają i podejmują współpracę z instytucjami i organizacjami zewnętrznymi takimi jak **Policja (tel. 997)**, sądy rodzinne, służby społeczne, serwis **dyzurnet.pl(tel. 801 615 005)**, placówki specjalistyczne, dostawcy usług internetowych, operatorzy telekomunikacyjni.

3. Aktywność wobec ofiar zdarzenia.

3.1. Wszystkie ofiary i świadków zdarzenia należy otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną od pierwszego etapu interwencji.

3.2. Przedstawiciele szkoły (dyrektor, pedagog, wychowawca, psycholog, nauczyciele) w jasny i przejrzysty sposób komunikują sprawcę (sprawców) zdarzenia o braku akceptacji dla działań, jakich dokonał. W trakcie rozmowy uczeń powinien poznać skutki swojego postępowania oraz konsekwencje, jakie mogą być wobec niego wyciągnięte (np. wynikające ze statutu, regulaminu szkoły itp).

W trakcie rozmowy sprawca powinien zostać wezwany do zaprzestania podejmowania podobnych działań w przyszłości, w tym do usunięcia skutków swoich działań.

Jednocześnie sprawca powinien zostać objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną w celu zrozumienia konsekwencji jego zachowania oraz zmianie postawy i dalszego postępowania. Jeśli sprawców jest więcej, to z każdym z nich należy rozmawiać osobno.

3.3. Należy zadbać o to, żeby osoba reprezentująca szkołę (psycholog, pedagog, wychowawca) ograniczała się do podjęcia interwencji, a nie wymierzała karę. Decyzję o tym, jaką karę wymierzyć sprawcy, powinna podejmować rada pedagogiczna (po poznaniu wszystkich okoliczności zdarzenia), a przekazywać dyrektor szkoły. Ważne jest zatem oddzielenie osoby pedagoga, nawiązującego relację z uczniem, od organu wymierzającego karę.

3.4. W trakcie rozmowy należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do szkodliwych treści. Jeżeli dziecko poszukiwało tego typu treści może to być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego (np. kontakty z osobami handlującymi narkotykami czy proces rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy).

4. Dokumentacja.

4.1. Wyznaczeni przez dyrektora szkoły pracownicy (nauczyciele, pedagog, psycholog szkolny, sekretarz) lub dyrektor sporządzają raport z każdego występującego incydentu naruszenia bezpieczeństwa cyfrowego.

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE CYBERPRZEMOCY

Podstawa prawna

Kodeks Karny, Statut szkoły, Regulamin szkoły

§ 1.

Postanowienia ogólne.

Cyberprzemoc to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

Szkoła powinna uwzględnić konsekwencje przewidziane za stosowanie cyberprzemocy w wewnętrznych przepisach szkoły.

§ 2.

Zasady postępowania

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

1.1. Dyrektor, pedagog, nauczyciele, wychowawcy, psycholog szkolny ze spokojem wysłuchują osobę zgłaszającą (np. ofiarę, świadka, innego ucznia, nauczyciela, rodzica, rodzeństwo ucznia, przyjaciela), okazują tej osobie wsparcie, dziękują za zaufanie i zgłoszenie sprawy.

1.2. Należy ocenić, czy zdarzenie jest np. niezbyt udanym żartem (stosownie do okoliczności podjąć działania profilaktyczne, nie dopuszczając do eskalacji tego typu zachowań w stronę cyberprzemocy).

1.3. Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć. Potwierdzić, że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją. Taką rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym, zapewniającym ofierze intymność. Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktyimizacji czy wzbudzić podejrzenia sprawcy (np. wywoływać ucznia z lekcji do dyrekcji).

1.4. Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo).

1.5. W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość/powtarzalność). Realizując procedurę należy unikać działań, które mogłyby wtórnie stygmatyzować ofiarę lub sprawcę, np.: wywoływanie uczniów z lekcji, konfrontowanie ofiary i sprawcy, niewspółmierna kara, wytykanie palcami, etc. Trzeba dokonać oceny, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem (wtedy trzeba podjąć działania profilaktyczne mające na celu nie dopuszczenie do eskalacji tego typu zachowań w stronę cyberprzemocy).

1.6. Sprawdzić rozmiar i rangę szkody jej jednorazowość lub powtarzalność i jak istotnie wpływa na środowisko w którym wystąpiła.

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

2.1. Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (np. zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów,

dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń, etc.). W trakcie zbierania materiałów należy zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych w problem.

3. Identyfikacja sprawcy (sprawców).

3.1. Identyfikacja sprawcy(ów) często jest możliwa dzięki zebranym materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą, analizie zebranych materiałów. Ofiara często domyśla się, kto stosuje wobec niego cyberprzemoc.

3.2. Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z Policją. Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 202 par. 3 KK).

3.3. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest uczniem szkoły, pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z tym sprawcą. Taka rozmowa ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej.

4. Aktywności wobec ofiar cyberprzemocy.

4.1. Dyrektor, pedagog, psycholog szkolny, nauczyciele, rodzice udzielają wsparcia ofierze cyberprzemocy. Ofiara zdarzenia musi czuć się bezpieczna i musi czuć wsparcie ze strony dorosłych (rodziców, grona pedagogicznego). Należy zapewnić ofiarę, że nie jest winna zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób.

4.2. Przedstawiciele szkoły (dyrektor, pedagog, psycholog szkolny, grono pedagogiczne) powinni pomóc ofierze (rodzicom ofiary) w zabezpieczeniu dowodów (to może być dla niej zadanie trudne zarówno ze względów technicznych, jak i emocjonalnych), zerwaniu kontaktu ze sprawcą, zadbaniu o podstawowe zasady bezpieczeństwa on-line (np. nieudostępnianie swoich danych kontaktowych, kształtowanie swojego wizerunku etc).

4.3. Pomoc ofierze nie może kończyć się w momencie zakończenia procedury. Warto monitorować sytuację, „czuwać” nad jej bezpieczeństwem, np. zwracać

uwagę czy nie są podejmowane wobec niej dalsze działania przemocowe, obserwować, jak sobie radzi w grupie po ujawnionym incydencie cyberprzemocy.

4.4. W działania wobec ofiary należy także włączyć rodziców/opiekunów ofiary – trzeba na bieżąco ich informować o sytuacji, pamiętając przy tym o podmiotowym traktowaniu dziecka – mówiąc mu o tym i starając się uzyskać jego akceptację dla udziału rodziców. Jeśli dziecko nie wyraża zgody, należy omówić z nim jego obawy, a jeśli to nie pomaga powołać się na obowiązujące nas zasady i przekazać informację rodzicom.

4.5. W trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami, jeśli jest to wskazane, można zaproponować pomoc specjalisty (np. psycholog szkolny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy Policji.

5. Aktywności wobec świadków.

5.1. Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc. W trakcie rozmowy ze świadkami należy okazać zrozumienie i empatię dla ich uczuć – obawy przed przypięciem łątki „donosiciela”, strachu przed staniem się kolejną ofiarą sprawcy itp.

6. Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi.

6.1. Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania Policji i sądu rodzinnego – procedura powinna umożliwiać rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej szkoły. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje z statutu i/lub regulaminu wobec ucznia) i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów (np. nie ma zmian postawy).

7. Współpraca z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi.

7.1. Kontakt z dostawcą usługi może być wskazany w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania stymuluje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. z 2019 r. poz. 123).

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA NARUSZENIA PRYWATNOŚCI DOTYCZĄCE NIEODPOWIEDNIEGO BĄDŹ NIEZGODNEGO Z PRAWEM WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH LUB WIZERUNKU DZIECKA I PRACOWNIKA SZKOŁY

Podstawa prawna

Kodeks Karny (art. 190a), RODO

§ 1.

Postanowienia ogólne.

Naruszenie prywatności dziecka lub pracownika szkoły polega na nieodpowiednim lub niezgodnym z prawem wykorzystaniem danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły. Należy zwrócić uwagę, iż podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem. Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź fotomontaż), szantażu (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających dobry wizerunek ofiary), dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary) Często naruszenia prywatności łączy się z cyberprzemocą.

§ 2.

Zasady postępowania.

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

Gdy sprawcą jest uczeń - kolega ofiary ze szkoły czy klasy, uczniowie lub rodzice winni skontaktować się z dyrektorem szkoły, wychowawcą lub Szkolnym Mentorem Bezpieczeństwa Cyfrowego. W przypadku, gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku dziecka dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice winni skontaktować się bezpośrednio z Policją i powiadomić o tym szkołę (zgodnie z Kodeksem Karnym ściganie następuje tu na wniosek pokrzywdzonego). Istotne dla ścigania sprawcy będzie uzyskanie dowodów, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej.

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania - w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub sms). Równolegle należy dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności - w działaniu tym ucznia powinna wspierać osoba dorosła. Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary, bądź w innych celach niezgodnych z prawem należy dążyć do wyjaśnienia tych działań i usunięcia ich skutków, także tych widocznych w Internecie. Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych, która wymagać będzie interwencji w zebrane dowody musi odbywać się za zgodą Policji (o ile została powiadomiona). Szczególnej uwagi wymagają incydenty kradzieży tożsamości w celu posłużenia się nią np. podczas zakupu towarów online lub dokonania transakcji finansowych. W tym przypadku należy skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą i wyjaśnić charakter zdarzenia. O czynach niezgodnych z prawem należy powiadomić Policję.

3. Identyfikacja sprawcy(-ów).

W przypadku, gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz na spełnianie przesłanki, iż sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody

majątkowej lub osobistej należy je zabezpieczyć i przekazać Policji. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać winna Policja.

W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, szkoła powinna dążyć do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo –profilaktycznych uzgodnionych rodzicami.

4. Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły / spoza szkoły.

Gdy sprawcą incydentu jest uczeń szkoły, należy wobec niego – w porozumieniu z rodzicami – podjąć działania profilaktyczne, zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał. Jednym z elementów takich działań powinno być zadośćuczynienie osobie poszkodowanej.

Celem takich działań winno być nie tylko nabycie odpowiedniej wiedzy przez ucznia na temat wagi poszanowania prywatności w codziennym życiu, ale trwała zmiana jego postawy na akceptującą szacunek dla wizerunku i prywatności. Działania takie szkoła winna podjąć niezależnie od powiadomienia Policji/ sądu rodzinnego.

Dyrekcja szkoły winna podjąć decyzje w sprawie powiadomienia o incydencie Policji, biorąc pod uwagę rodzaj czynu oraz wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu, opinie wychowawcy i pedagoga. Dobrym rozwiązaniem jest uzyskanie interpretacji prawnej radcy prawnego.

5. Aktywności wobec ofiar zdarzenia.

Nieletnią ofiarę incydentów należy otoczyć – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi - opieką pedagogiczno-psychologiczną i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym). Jeśli kradzież tożsamości, bądź naruszenie dobrego wizerunku ofiary jest znane tylko jej i rodzicom, szkoła winna zapewnić poufność działań, tak aby informacje narażające ofiarę na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

6. Aktywności wobec świadków.

Gdy kradzież tożsamości, bądź naruszenie dobrego wizerunku ofiary jest znane szerszemu gronu uczniów szkoły, należy podjąć wobec nich działania wychowawcze, zwracające uwagę na negatywną ocenę naruszania wizerunku ucznia – koleżanki lub kolegi oraz odpowiedzialność prawną.

7. Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi.

Gdy naruszenie prywatności, czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice ucznia winni o tym powiadomić Policję.

8. Współpraca ze służbami placówkami specjalistycznymi.

W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec ofiary, można skierować ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej

PROCEDURA REAGOWANIA NA ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA DZIECI W ZWIĄZKU Z NADMIERNYM KORZYSTANIEM Z INTERNETU

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe

§ 1.

Postanowienia ogólne.

Infopolizm (sieciopolizm) to nadmierne, obejmujące niekiedy niemal całą dobę korzystanie z zasobów Internetu i gier komputerowych (najczęściej sieciowych) i portali społecznościowych przez dzieci. Jego negatywne efekty polegają na pogarszaniu się stanu zdrowia fizycznego (np. choroby oczu, padaczka ekranowa, choroby kręgosłupa) i psychicznego (irytacja, rozdrażnienie, spadek sprawności psychofizycznej, a nawet depresja), zaniedbywaniu codziennych czynności, oraz osłabianiu relacji rodzinnych i społecznych.

§ 2.

Zasady postępowania.

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

W przypadku nadmiernego korzystania z komputera lub podejrzenia infoholizmu konieczne jest podejmowanie działań pomocowych - głównie skierowanie ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej. Kluczowe są tutaj pozostałe objawy wskazane wyżej.

Nauczyciele w szkole także powinni zainteresować się przypadkami dzieci nieangażujących się w życie klasy, a poświęcającymi wolne chwile na kontakt online lub przychodzącymi do szkoły po nieprzespanej nocy. Rzadziej zgłoszeń można się spodziewać od rówieśników dziecka nadmiernie korzystającego z sieci.

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

Reakcja szkoły powinna polegać w pierwszych krokach na ustaleniu skutków zdrowotnych i psychicznych, jakie nadmierne korzystanie z zasobów Internetu wywołało u dziecka (np. gorsze oceny w nauce, niedosypianie, niedojadanie, rezygnacja z dawnych zainteresowań, załamanie się relacji z rodziną czy rówieśnikami). Celem tych ustaleń jest wybór odpowiedniej ścieżki rozwiązywania problemu - z udziałem specjalistów (lekarzy, terapeutów) lub bez – wyłącznie w szkole.

3. Aktywność wobec ofiar zdarzenia.

Osoba, której problem dotyczy, powinna zostać otoczona zindywidualizowaną opieką pedagoga/psychologa szkolnego. Pierwszym jej etapem będzie rozmowa (rozmowy) ze specjalistą, która pozwoli zdiagnozować poziom zagrożenia, określić przyczyny popadnięcia w nałóg (np. sytuacja domowa, brak sukcesów edukacyjnych w szkole, izolacja w środowisku rówieśniczym) i ukazać specyfikę przypadku. Każde dziecko, u którego podejrzewa się nałóg korzystania z Internetu powinno zostać profesjonalnie zdiagnozowane za zgodą rodziców/opiekunów prawnych przez psychologa szkolnego lub. Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną.

Dziecku w trakcie wsparcia należy zapewnić komfort psychiczny - o jego sytuacji i specyfice uwarunkowań osobistych powinni zostać powiadomieni wszyscy uczący go i oceniający nauczyciele.

Z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka należy omówić wspólne rozwiązania trudnej sytuacji. Tylko synergiczne współdziałanie rodziców i szkoły może zagwarantować powodzenie podejmowanych działań wspierających dziecko.

4. Aktywność wobec świadków.

Jeśli świadkami problemu są rówieśnicy dziecka, należy im w rozmowie zwrócić uwagę na negatywne aspekty nadmiernego korzystania z zasobów Internetu oraz zaapelować o wsparcie dla dziecka dotkniętego problemem.

5. Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi.

W przypadku zdiagnozowania przez psychologa uzależnienia od korzystania z zasobów Internetu dziecko powinno zostać skierowane we współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi, do placówki specjalistycznej oferującej program terapeutyczny.

PROCEDURA REAGOWANIA I POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NAWIĄZYWANIA NIEBEZPIECZNYCH KONTAKTÓW W INTERNECIE – UWODZENIE, ZAGROŻENIE PEDOFILIĄ

Podstawa prawna

Kodeks Karny, art. 200, 200a § 1 i 2, art. 286 §.1

§ 1.

Postanowienia ogólne

Nawiązywanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie obejmuje kontakty osób dorosłych z małoletnimi w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych).

Telefony alarmowe krajowe.

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – **116 111**, <https://116111.pl/>

Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci –
800 100 100, <https://800100100.pl/>

Zgłaszanie nielegalnych treści: dyzurnet.pl, dyzurnet@dyzurnet.pl, 801 615 005

§ 2.

Zasady postępowania.

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

1.1. Osobami najczęściej zgłaszającymi omawiany problem są rodzice/opiekunowie prawni dziecka lub osoby zajmujące się „poszukiwaniem pedofili”. W pierwszym przypadku informacja trafia najpierw do szkół, w drugim - na Policję. Zdarza się, że informacja uzyskiwana jest ze środowiska rówieśników ofiary.

1.2. Kluczowe znaczenie w działaniach szkoły ma czas reakcji - szybkość przeciwdziałania zagrożeniu ze względu na niezwykle szkodliwe konsekwencje realizacji kontaktu online, przeradzającego się w zachowania w świecie rzeczywistym: uwiedzenie i wykorzystanie seksualne, kidnaping, a także wyłudzenie pieniędzy czy przedmiotów dużej wartości. W przypadkach niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia życia i zdrowia dziecka, szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

Należy zidentyfikować i zabezpieczyć w szkole, w formie elektronicznej dowody działania dorosłego sprawcy uwiedzenia (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail).

Jednocześnie – bezzwłocznie - należy dokonać zawiadomienia na Policji o wystąpieniu zdarzenia.

2. Identyfikacja sprawcy.

Ze względu na bezpieczeństwo nie należy podejmować samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy, lecz udzielać wszelkiego możliwego wsparcia organom ścigania, m.in. zabezpieczyć i przekazać zebrane dowody.

Identyfikacja sprawcy wykracza poza kompetencje i możliwości szkoły w większości przypadków uwodzenia przez Internet.

3. Aktywności wobec sprawców ze szkoły / spoza szkoły.

Nie należy podejmować aktywności zmierzających bezpośrednio do kontaktu ze sprawcą. Zadaniem szkoły jest zebranie dowodów i opieka nad ofiarą i ew. świadkami.

4. Aktywności wobec ofiar zdarzenia.

4.1. W każdym przypadku próby nawiązania niebezpiecznego kontaktu – np. w celu werbunku do sekty lub grupy promującej niebezpieczne zachowania, a także werbunku do grupy terrorystycznej należy przed wszystkim zapewnić ofierze opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa. Podobne wsparcie winno być udzielone w przypadku zaobserwowania antyzdrowotnych i zagrażających życiu zachowań uczniów (samookaleczenia, zażywanie substancji psychoaktywnych), bowiem zachowania te mogą być inicjowane i wzmacniane poprzez kontakty w Internecie. O możliwym związku takich zachowań dzieci z inspiracją w Internecie należy powiadomić rodziców.

4.2. Pierwszą czynnością w ramach reakcji na zagrożenie jest otoczenie ofiary pomocą psychologiczno-pedagogiczną we współpracy szkoły z rodzicami/opiekunami prawnymi. W trakcie rozmowy z dzieckiem prowadzonej w warunkach komfortu psychicznego przez wychowawcę/pedagoga/psychologa/osobę ze szkoły, do której dziecko ma szczególne zaufanie, należy uzyskać wszelkie możliwe informacje o sprawcy i przekazać je Policji. Należy upewnić się, że kontakt ofiary ze sprawcą został przerwany, a dziecko odzyskało poczucie bezpieczeństwa. Towarzyszyć temu powinna analiza sytuacji domowej (rodzinnej) dziecka, w której tkwić może źródło poszukiwania kontaktów w Internecie. Dziecku należy udzielić profesjonalnej opieki terapeutycznej i/lub lekarskiej.

4.3. Wszelkie działania szkoły wobec dziecka winny być uzgadniane z rodzicami/opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.

5. Aktywności wobec świadków.

Jeżeli zgłaszającym zagrożenie był rówieśnik ofiary, należy docenić jego prospołeczną postawę.

6. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi.

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15 – obowiązkiem szkoły jest powiadomienie Policji lub sądu rodzinnego.

7. Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi.

W przypadkach uwiedzenia nieletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – skierowanie ofiary na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SEKSTINGU, PROWOKACYJNEGO ZACHOWANIA I AKTYWNOŚCI SEKSUALNEJ JAKO ŹRÓDŁA DOCHODU OSÓB NIELETNICH

Podstawa prawna

Kodeks Karny (art. 191a i 202)

§ 1.

Postanowienia ogólne.

Seksting to przesyłanie drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub publikowanie np. na portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć, o kontekście seksualnym, erotycznym.

§ 2.

Zasady postępowania.

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia.

Zgłoszeń przypadków sekstingu dokonują głównie rodzice lub opiekunowie prawni dziecka - ofiary. Czasami informacja dociera do szkoły bezpośrednio od ucznia lub z grona bliskich znajomych dziecka. W rzadkich wypadkach nauczyciele i inni pracownicy szkoły sami identyfikują takie zdarzenia w sieci. Delikatny charakter sprawy, a także odpowiedzialność karna sprawcy, wymagają zachowania daleko posuniętej dyskrecji i profesjonalnej reakcji. Niekiedy zgłoszenia dokonują ofiary lub osoby je znające.

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów.

Wyróżniamy 3 podstawowe rodzaje sekstingu, które skutkują koniecznością realizacji zmodyfikowanych procedur reagowania:

Rodzaj 1. Wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników. Materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej.

Rodzaj 2. Materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle. Młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie.

Rodzaj 3. Materiały zostały rozesłane większej liczbie osób w celu upokorzenia osoby na nich zaprezentowanej – lub zostają rozpowszechnione omyłkowo, jednak są zastosowane jako narzędzie cyberprzemocy.

3. Identyfikacja sprawcy (-ów).

Identyfikacja sprawcy będzie możliwa przede wszystkim dzięki zabezpieczeniu dowodów - przesyłanych zdjęć, czy zrzutów ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie(-a). Jako, że seksting jest karalny, skrupulatność i wiarygodność dokumentacji ma duże znaczenie. Należy przy tym przestrzegać zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.

4. Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły / spoza szkoły.

4.1. Zidentyfikowani małoletni sprawcy sekstingu winni zostać wezwani do dyrekcji szkoły, gdzie zostaną im przedstawione dowody ich aktywności. Niezależnie od zakresu negatywnych zachowań i działań wszyscy sprawcy

powinni otrzymać wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Konieczne są także rozmowy ze sprawcami w obecności ich rodziców zaproszonych do szkoły.

4.2. W przypadku sekstingu rodzaju 1 dalsze działania poza zapewnieniem wsparcia i opieki psychologiczno-pedagogicznej nie są konieczne, jednak istotne jest pouczenie sprawców zdarzenia, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało ostrzejsze konsekwencje, w tym prawne.

4.3. W przypadku sekstingu rodzaju 2 niektóre tego typu materiały mogą zostać uznane za pornograficzne, w takim wypadku na dyrektorze placówki ciąży obowiązek zgłoszenia incydentu na Policję. Rozpowszechnianie materiałów pornograficznych z udziałem nieletnich jest przestępstwem ściganym z urzędu (art. 202 Kodeksu Karnego), dlatego też dyrektor placówki jest zobowiązany do zgłoszenia incydentu na Policję i/lub do sądu rodzinnego. Wszelkie działania wobec sprawców incydentu powinny być podejmowane w porozumieniu z ich rodzicami lub opiekunami prawnymi.

4.4. W przypadku sekstingu rodzaju 3 w sytuacji zaistnienia znamion cyberprzemocy, należy dodatkowo zastosować procedurę: Cyberprzemoc.

5. Aktywności wobec ofiar zdarzenia.

Pierwszą reakcją szkoły i rodziców, obok dokumentacji dowodów, winno być otoczenie opieką psychologiczno - pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych, w przypadku upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym. Rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy powinna być realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla dziecka – ofiary sekstingu, z szacunkiem dla niego.

6. Aktywności wobec świadków.

Jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym – np. poprzez media społecznościowe czy MMS do uczniów tej samej szkoły lub klasy lub publikację w portalu społecznościowym, należy podjąć działania wychowawcze, uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się na dotkliwe kary.

7. Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi.

W przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornografii dziecięcej (co jest wykroczeniem ściganym z urzędu) kierownictwo szkoły jest zobowiązane do powiadomienia o tym zdarzeniu Policji lub sądu rodzinnego.

8. Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi.

Kontakt ofiar z placówkami specjalistycznymi może okazać się konieczny w indywidualnych przypadkach. O skierowaniu do nich decyzję powinien podjąć psycholog/pedagog szkolny wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ofiary.

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTAPIENIA W SZKOLE ZAGROZEŃ ZWIĄZANYCH Z BEZKRYTYCZNĄ WIARĄ W TREŚCI ZAMIESZCZONE W INTERNECIE, NIEUMIEJĘTNOŚĆ ODRÓŻNIENIA TREŚCI PRAWDZIWYCH OD NIEPRAWDZIWYCH, SZKODLIWOŚĆ REKLAM

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 11 stycznia 2017r. – Prawo oświatowe

§ 1.

Postanowienia ogólne

Bezkrytyczna wiara w treści zamieszczone w Internecie objawiają się poprzez brak umiejętności odróżniania informacji prawdziwych od nieprawdziwych publikowanych w Internecie, bezkrytyczne uznawanie za prawdę też publikowanych w forach internetowych, kierowanie się informacjami zawartymi w reklamach. Taka postawa dzieci prowadzi do zagrożeń życia i zdrowia (np. stosowania wyniszczającej diety, samookaleczeń), skutkować rozczarowaniami i porażkami życiowymi (w efekcie korzystania z fałszywych informacji), utrudniać lub uniemożliwiać osiągnięcie dobrych wyników w edukacji (korzystanie z upraszczających i zawężających temat „ściągi” i „bryków”), a także utrwalenia się u ucznia ambiwalentnych postaw moralnych.

§ 2.

Zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia w szkole

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1.1. Uczniowie nie umiejący odróżniać prawdy od fałszu informacji publikowanych w Internecie winni być identyfikowani przez nauczycieli i wychowawców w trakcie lekcji wszystkich przedmiotów. Często taka postawa ujawnia się podczas przygotowania prac domowych i jest stosunkowo łatwa do zidentyfikowania przez oceniającego je nauczyciela. oceniającego je nauczyciela.

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

2.1. Posługiwanie się nieprawdziwymi informacjami zaczerpniętymi z Internetu w procesie dydaktycznym – podczas lekcji lub w zadaniach domowych, każdorazowo winno być zauważone przez nauczyciela, przeanalizowane i sprostowane. Przypadki spektakularne powinny być archiwizowane przez nauczycieli i wykorzystywane podczas zajęć z edukacji medialnej (informacyjnej).

3. Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły

3.1. Wystarczającą reakcją jest opublikowanie sprostowania nieprawdziwych informacji i - w miarę możliwości – rozpowszechnienie ich w Internecie, w portalach o zbliżonej tematyce.

4. Aktywności wobec ofiar zdarzenia i świadków

4.1. Szkoła powinna prowadzić działania profilaktyczne - edukację medialną (informacyjną), zarówno w formie zajęć pozalekcyjnych, jak i w trakcie lekcji przedmiotów nieinformatycznych (np. historii, języka polskiego, wychowania w rodzinie) przez wszystkie lata nauki ucznia w szkole. Zajęcia w szkole mogą mieć charakter kilkuminutowych elementów edukacji medialnej wplecionej w lekcje o innej tematyce i/lub lekcji ukierunkowanych na zdobywanie przez dzieci i młodzież kompetencji medialnych

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ ZWIĄZANYCH Z ŁAMANIEM PRAW AUTORSKICH

Podstawa prawna Kodeks Karny

§ 1.

Postanowienia ogólne

Zasady korzystania z programów komputerowych regulują określone przepisy i normy prawne. Każdy użytkownik powinien wiedzieć, w jaki sposób może ich używać zgodnie z prawem. **Prawo autorskie** pojęcie prawnicze oznaczające ogół praw przysługujących autorowi utworu albo przepisy upoważniające autora do decydowania o użytkowaniu dzieła i czerpaniu z niego korzyści.

§ 2.

Zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia w szkole

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1.1. W zależności od okoliczności oraz zaawansowania problemu, w którym doszło do ujawnienia sprawy, zdarzenie może zostać zgłoszone w sposób nieformalny (ustnie, telefonicznie, pocztą elektroniczną, na zamkniętym lub publicznym forum internetowym, na piśmie w postaci wezwania podpisanego przez domniemanego uprawnionego lub jego pełnomocnika) lub formalny (w postaci doręczenia odpisu pozwu lub innego pisma urzędowego np. wezwania z Policji lub prokuratury). Przyjęcie zgłoszenia dokonanego w sposób nieformalny powinno zaowocować powstaniem bardziej formalnego śladu, w postaci np. notatki służbowej, zakomunikowania przełożonemu itd. w zależności od wagi sprawy.

1.2. Na wstępnym etapie należy przede wszystkim unikać wdawania się w argumentację, pochopnego przyznawania roszczeń lub spełniania żądań, piętnowania domniemanych sprawców itd. bez ustalenia wszystkich okoliczności sprawy, w razie potrzeby w konsultacji z prawnikiem. Prawo autorskie jest regulacją skomplikowaną, a sądy decydują w sprawach o

naruszenie praw autorskich często w bardzo odmienny sposób, dlatego w większości przypadków uzyskanie fachowej pomocy prawnej jest wysoce wskazane.

1.3. Najczęstszym przypadkiem, w którym szkoła może zetknąć się z problemem naruszenia praw autorskich jest użycie materiałów prawnie chronionych na stronach internetowych szkoły, poza zakresem dozwolonego użytku, przez jej pracowników bądź uczniów. W przypadku naruszeń dokonanych przez uczniów szkoła nie może występować w roli sędziego - dochodzenie roszczeń należy pozostawić osobom uprawnionym. Szkoła powinna na każdym etapie skupić się na swojej roli edukacyjno-wychowawczej poprzez organizację lekcji na temat praw autorskich, zwracając przy tym uwagę, że powinny one rzeczowo i konkretnie informować, jakie czyny są dozwolone, a jakie zabronione prawem.

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

2.1. Należy zebrać informacje przede wszystkim o:

- osobie dokonującej zgłoszenia, czy jest do tego uprawniona (czy faktycznie przysługują jej prawa autorskie do danego utworu, czy posiada ważne pełnomocnictwo itd.)
- wykorzystanym utworze (czy faktycznie jest chroniony przez prawo autorskie, w jakim zakresie został wykorzystany i czy zakres ten mieści się w zakresie posiadanych licencji lub dozwolonego użytku)

2.2. Należy zweryfikować wszystkie informacje podawane przez zgłaszającego lub inne osoby. Jeżeli np. powołuje się on na toczące się w sprawie postępowanie karne, należy podjąć kontakt z odpowiednimi służbami celem ustalenia, czy takie postępowanie faktycznie się toczy, czego dokładnie dotyczy i jaka jest w nim rola poszczególnych osób. Taki kontakt najlepiej przeprowadzać za pośrednictwem adwokata lub radcy prawnego.

2.3. Należy sprawdzić, czy okoliczności podane w zgłoszeniu faktycznie miały miejsce i czy powoływane tam dowody nie zostały zmanipulowane.

3. Identyfikacja sprawcy(-ów)

3.1. Dochodzenie naruszeń praw autorskich realizowane jest, co do zasady, z inicjatywy samego uprawnionego przed sądami, a w przypadku naruszeń stanowiących przestępstwo dodatkowo zaangażowane mogą być Policja i

prokuratura. Szkoła nie powinna wyręczać tych organów w ich rolach ani też wkraczać w ich kompetencje.

3.2. Szkoła powinna skupić się na swojej roli wychowawczej i edukacyjnej, wykorzystując otrzymane zgłoszenia rzekomego naruszenia do przekazania zaangażowanym osobom (a być może i wszystkim uczniom, nauczycielom i opiekunom) wiedzy na temat tego, jak faktycznie prawo reguluje tę konkretną sytuację.

4. Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły

4.1. Zasadniczo o dochodzeniu roszczeń wobec sprawcy decyduje sam uprawniony (tzn. autor lub inna osoba, której przysługują prawa autorskie). Szkoła powinna natomiast podjąć działania o charakterze edukacyjno-wychowawczym, polegające na obszernym wyjaśnieniu, na czym polegało naruszenie oraz przekazaniu wiedzy, jak do naruszeń nie dopuścić w przyszłości.

5. Aktywności wobec ofiar zdarzenia

5.1. Jeżeli osobą, której prawa autorskie naruszono, jest uczeń należy rozważyć możliwość wystąpienia w roli mediatora, aby stosownie do okoliczności ułatwić stronom ugodowe lub inne kompromisowe zakończenie powstałego sporu. Np. w przypadku, gdy ofiarą jest osoba ze szkoły, autorytet szkoły może pomóc w skłonieniu sprawcy do zaprzestania naruszeń. Z kolei w przypadku, gdy ofiarą jest osoba spoza szkoły, szkoła może pomóc sprawcy w doprowadzeniu do zaniechania naruszeń i naprawienia ich skutków bez niepotrzebnej eskalacji sporu.

6. Aktywności wobec świadków

6.1. Stosownie do okoliczności, należy samodzielnie zebrać ich zeznania lub zadbać, aby zostały one zebrane przez uprawnione organy.

7. Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi

7.1. Ponieważ, co do zasady dochodzenie roszczeń z tytułu naruszeń zależy od decyzji uprawnionego, to uprawniony musi samodzielnie zdecydować czy zawiadamiać Policję lub składać powództwo. Stosownie do wskazanej wyżej roli mediatora, szkoła powinna zaangażować się natomiast przede wszystkim w ułatwianie zakończenia sporu bez takiej eskalacji.

8. Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi

8.1. Warto rozważyć zorganizowanie szkoleń lub warsztatów z zakresu prawa autorskiego w Internecie dla wszystkich zainteresowanych osób w szkole.

9. Współpraca z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi

9.1. Zależnie od okoliczności, może być wskazana asysta sprawcy bądź ofiary przy kontakcie z tego typu podmiotami, np. w celu zablokowania dostępu do utworu umieszczonego w Internecie z naruszeniem prawa. Ponadto, stosownie do przepisów prawa, tego typu usługodawcy mogą zostać zobowiązani do przekazania szczegółów dotyczących naruszenia dokonanego z użyciem ich usług (do czego jednak może być potrzebne postanowienie sądowe).

PROCEDURA REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROZEŃ BEZPIECZEŃSTWATECHNICZNEGO SIECI, KOMPUTERÓW I ZASOBÓW ONLINE

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, Statut szkoły, Regulamin szkoły

§ 1.

Postanowienia ogólne.

Kategoria technicznych zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego obejmuje obecnie szerokie spectrum problemów: ataki przez wirusy, robaki i trojany, ataki na zasoby sieciowe (hakerstwo, spyware, crimeware, exploit, ataki słownikowe i backdoor, skanowanie portów, phishing, pharming, sniffing, spoofing, ataki Denial of service (DoS), rootkit) i ataki socjotechniczne. Na styku z zagadnieniami technicznymi lokalizują się zagrożenia wynikające z nieprawidłowych i szkodliwych zachowań użytkowników np. używanie łatwych do odgadnięcia haseł, pozostawianie komputerów włączonych bez opieki, czy brak zabezpieczeń na wypadek braku energii elektrycznej.

§ 2.

Zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia w szkole

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

1.1. W przypadku wystąpienia incydentów zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego pracownik szkoły zobowiązany jest do zgłoszenia go osobie odpowiedzialnej za infrastrukturę cyfrową szkoły oraz dyrekcji. Kluczowe znaczenie ma zebranie i zabezpieczenie przez specjalistę dowodów w formie elektronicznej.

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

2.1. Szczegółowy opis procedur reagowania na wystąpienie w szkole różnorodnych zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego powinien zostać zawarty w dokumencie „polityka bezpieczeństwa cyfrowego” danej szkoły stanowiącej element Szkolnego Planu Zapewnienia Bezpieczeństwa Cyfrowego. W części przypadków szkoła poradzi sobie we własnym zakresie, w niektórych konieczne będzie skorzystanie z zewnętrznego wsparcia wyspecjalizowanych firm.

3. Identyfikacja sprawcy(-ów)

3.1. Identyfikację sprawców ataku należy pozostawić specjalistom – informatykom. W sytuacji, gdy incydent spowodował szkole straty materialne lub wiązał się z utratą danych należy powiadomić Policję, aby podjęła działania na rzecz zidentyfikowania sprawcy.

4. Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły

4.1. Jeśli sprawcami incydentu są uczniowie danej szkoły, o zaistniałej sytuacji należy powiadomić ich rodziców, zaś wobec nich podjąć działania wychowawcze. Jeżeli skutki ataku mają dotkliwy charakter, doprowadziły do zniszczenia mienia lub utraty istotnych danych (np. gromadzonych w e-dzienniku szkoły), należy taki przypadek zgłosić na Policję.

5. Aktywności wobec świadków

5.1. Incydencie należy powiadomić społeczność szkolną (uczniów, nauczycieli, rodziców) i zaprezentować podjęte sprawnie działania, tak przywracające działanie aplikacji i sieci komputerowej w szkole, jak i wychowawczo-edukacyjne wobec dzieci.

6. Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi

6.1. W przypadku wystąpienia strat materialnych oraz utraty danych (szczególnie danych wrażliwych) należy zgłosić incydent na Policji.

7. Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi

7.1. W przypadkach zaawansowanych awarii (np. wywołanych przez trojany) lub strat (np. utrata danych z e-dziennika) konieczne jest skorzystanie z zewnętrznego wsparcia eksperckiego, kontakt z serwisem twórcy oprogramowania lub zamówienie usługi w wyspecjalizowanej firmie.

PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY” – PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawa prawna

Rozporządzenia Rady Ministrów z 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245) dotyczące przemocy domowej.

§1.

Postanowienia ogólne

1. Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

2. Typy przemocy w rodzinie:

- przemoc fizyczna
- przemoc emocjonalna
- zaniedbywanie dziecka
- wykorzystanie seksualne
- dziecko świadkiem przemocy

3. Na stosowanie wobec ucznia przemocy domowej, wskazywać mogą:
- ślady przemocy fizycznej – ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itp
 - ślady przemocy psychicznej – moczenie, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd.,
 - trudności w nawiązywaniu kontaktu, niska samoocena, wycofanie, lęki, depresja, płaczliwość, zachowania destrukcyjne, agresja, apatię, nieufność, uzależnianie się od innych, zastraszenie, unikanie rozmów itd.,
 - brudny strój, nieodpowiedni do pory roku, rozwój, wzrost i waga nieadekwatne do wieku, niekorzystanie z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itp,

4. Niebieska Karta stanowi ważny element w walce z przemocą w rodzinie, ponieważ dokumentuje sytuacje pokrzywdzonego ucznia i stanowi dowód w postępowaniu przygotowawczym i ewentualnej sprawie karnej o znęcanie się.

Rozpoznanie przemocy w rodzinie i wypełnienie „Niebieskiej Karty” to początek procesu wspierania ofiary przemocy. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywające się na podstawie procedury „Niebieskie karty” nie wymaga zgody ucznia dotkniętego przemocą.

§2.

Zasady postępowania w przypadku podejrzenia stosowania wobec ucznia przemocy domowej

W przypadku podejrzenia stosowania wobec ucznia przemocy domowej należy podjąć następujące działania:

1. Nauczyciel po konsultacjach w porozumieniu z zespołem uczącym w danej klasie zakłada Niebieską kartę.
2. Wychowawca/nauczyciel, wypełnia formularz Niebieska karta-A w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
3. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego;

4. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem ucznia przeprowadza się w obecności najbliższej pełnoletniej osoby.
5. Działania z udziałem ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego.
6. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”.
7. W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie)
8. Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” szkoła przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

NIEBIESKA KARTA — A¹)

.....

(miejscowość, data)

.....

(pieczęć podmiotu, o którym mowa w art. 9d ust. 2
ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy
w rodzinie, wypełniającego formularz „Niebieska Karta — A)

I. DANE OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:.....

2. Imiona rodziców:

3. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:.....miejscowość:.....województwo:.....

ulica:..... numer domu:..... numer mieszkania:

numer telefonu:

4. Aktualny adres pobytu:

kod

pocztowy:.....miejscowość:.....województwo:.....

ulica: numer domu:..... numer mieszkania:

..... numer telefonu:

II. INFORMACJA DOTYCZĄCA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zgłaszający: osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

.....

.

.....

2. Zgłaszający: inna osoba (np. rodzic, opiekun prawny, opiekun faktyczny, osoba najbliższa, świadek):

.....

.

.....

.

1) imię i nazwisko:

2) miejsce zamieszkania: kod pocztowy:..... miejscowość:

województwo: ulica: numer domu:

numer mieszkania: numer telefonu:

III. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:.....

2. Miejsce zamieszkania: kod pocztowy:.....miejscowość:.....

województwo: ulica: numer domu:

numer mieszkania: numer telefonu:

1. Stosunek pokrewieństwa z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:.....

IV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych			Wobec dzieci		
	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
Stosowała przemoc fizyczną, w tym:						
popychanie						
uderzanie						
wykręcanie rąk						
duszenie						
kopanie						
spoliczkowanie						
inne (podać jakie)						
Uszkodziła ciało, w tym:						
zasinienia						
zadrapania						
krwawienia						
oparzenia						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc psychiczną, w tym:						
izolację						
wyzwiska						
ośmieszanie						
groźby						
kontrolowanie						
ograniczanie kontaktów						
krytykowanie						

poniżanie						
demoralizację						
ciągłe niepokojenie						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc seksualną, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych						
Inny rodzaj zachowań, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
niszczenie/uszkodzenie mienia						
zabór/przywłaszczenie mienia						
groźba karalna/znieważenie						
zmuszanie do picia alkoholu						
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków						
inne działające na szkodę najbliższych						

* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

V. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

.....
 ..
 ..
 ..

VI. ZACHOWANIE

Zachowanie się osoby	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
trudność nawiązania kontaktu				
spokojny/-na				
płaczliwy/-wa				
zastraszony/-na				
unika rozmów				
agresywny/-na				
stawia opór Policji				

VII. OPIS MIEJSCA

ZDARZENIA

(np. szkody, zniszczone sprzęty, nieporządek, rozbite szkło, uszkodzone drzwi, brud, ślady krwi, ślady

spożywania alkoholu, wyczuwalna woń alkoholu, inne)

.....
.....

VIII. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W
RODZINIE

Świadek I

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:
..... ulica: numer domu: numer
mieszkania: numer telefonu:

Świadek II

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:
ulica: numer domu: numer mieszkania:
numer telefonu:

Świadek III

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:
..... ulica: numer domu: numer
mieszkania: numer telefonu:

IX. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROŹBY JEJ UŻYCIA:

TAK

NIE

NIE USTALONO

X. CZY W STOSUNKU DO OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:

TAK

NIE

NIE USTALONO

XI. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ALKOHOLU:

TAK

NIE

NIE USTALONO

XII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

TAK

NIE

NIE USTALONO

XIII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA LECZONA PSYCHIATRYCZNIE:

TAK

NIE

NIE USTALONO

XIV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, POSIADA BRONŃ:

TAK

NIE

NIE USTALONO

XV. CZY W ZWIĄZKU ZE STOSOWANIEM PRZEMOCY W RODZINIE BYŁY PODEJMOWANE NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

powiadomienie i interwencje Policji

powiadomienie prokuratury

zatrzymanie

dozór Policji

wydanie zakazu kontaktowania się z określonymi osobami

- wydanie zakazu zbliżania się do określonych osób
- wydanie postanowienia o obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
- tymczasowe aresztowanie
- wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego)
.....
..
- poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego
- odebranie dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie

- zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu (w stosunku do kogo?)
.....
.
- leczenie innych uzależnień (jakich, w stosunku do kogo?)
.....
.
- zobowiązanie do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (nałożone przez kogo?)
.....
..
- udzielono pomocy medycznej
- inne działania (jakie?)

XVI. DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ POLICJĘ

Działania podjęte przez Policję	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
pouczenie				
środki przymusu bezpośredniego				
badanie na zawartość alkoholu w organizmie	
izba wytrzeźwień				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych/do wytrzeźwienia				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych				
policyjna izba dziecka				

XVII. DANE DOTYCZĄCE RODZINY

Inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie:

Lp.	Imię i nazwisko	Stosunek pokrewieństwa	Wiek	Czym się zajmuje*
1				
2				
3				
4				

* Zawód, miejsce pracy, w przypadku dzieci — szkoła/klasa.

XVIII. INFORMACJE DOTYCZĄCE STANU ZDROWIA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Stan psychiczny:		
☐ pobudzony/-na	☐ ospały/-ła/apatyczny/-na	☐ płaczący/-wa
☐ agresywny/-na	☐ lękliwy/-wa	☐ inny/-na (jaki/-kaka?)

2. Porozumiewanie się:

☐ chętnie nawiązuje kontakt	☐ trudno nawiązuje kontakt
☐ małomówny/-na	☐ jąka się
☐ krzyczy	☐ wypowiada się nielogicznie
☐ odmawia odpowiedzi na zadawane pytania	
☐ porozumiewa się niewerbalnie (np. językiem migowym, gestami, piktogramami itp.)	

.....

Reakcja na osobę towarzyszącą (szczególnie ważne w przypadku dzieci):

.....

.....

3. Rodzaje uszkodzeń:

☐ skaleczenia ☐ otarcia naskórka	☐ ślady nakłucia ☐ siniaki	☐ ślady ugryzienia ☐ krwawienia
4. Stan higieny: Skóra:	☐ czysta ☐ wysuszona ☐ odparzona ☐ pieluszkowe zapalenie skóry	☐ brudna ☐ odmrożona ☐ odleżyny

5. Inne objawy podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie/zaniedbania:

- ... strój brudny/nieadekwatny do pory roku
- ... waga/wzrost nieadekwatne do wieku
- ... rozwój nieadekwatny do wieku
- ... wyniszczenie organizmu
- ... odwodnienie
- ... ponawianie zgłoszeń do lekarza
- niekorzystanie z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby
- niestosowanie się do wcześniejszych zaleceń lekarskich

6. obrażenia i objawy spójne z wersją przedstawioną przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

TAK NIE

7. W przypadku dziecka obrażenia i objawy spójne również z wersją przedstawioną przez rodzica lub opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego:

TAK NIE

8. Konieczność przeprowadzenia konsultacji specjalistycznej:

TAK NIE

9. Podjęte leczenie:

- przyjęto na oddział szpitalny (jaki?).....
- skierowano do szpitala (jakiego?)
- udzielono pomocy ambulatoryjnej odesłano do domu

inne (jakie?)

10. Poinformowano o możliwości otrzymania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201, poz. 1334).

TAK

NIE

11. Wydano zaświadczenie lekarskie:

TAK

NIE

12. Wydano skierowanie na badanie lekarskie:

TAK

NIE

13. Wydano zwolnienie lekarskie od pracy:

TAK

NIE

XIX. PODJĘTE DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

1. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

powiadomienie Policji

udzielenie pomocy socjalnej

udzielenie pomocy medycznej

(w przypadku przemocy seksualnej należy działać zgodnie z procedurą postępowania Policji i placówki medycznej)

inne (jakie?)

.....

2. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, poprzez zapewnienie jej miejsca w placówce całodobowej:

specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

ośrodka wsparcia

ośrodka interwencji kryzysowej

domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

szpitalu

innych (jakich?)

.....

3. Działania zmierzające do udzielenia pomocy dzieciom

.....

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM

§1.

Postanowienia ogólne

1. Choroba przewlekła to proces patologiczny trwający ponad 4 tygodnie, cechujący się brakiem nasilonych objawów chorobowych. Długotrwała choroba i częste hospitalizacje mogą okresowo uniemożliwiać choremu dziecku przebywanie w grupie rówieśników, a także zaspokajanie wielu ważnych potrzeb psychicznych, fizycznych i społecznych. Przeciwdziałanie niekorzystnym skutkom choroby przewlekłej, polega między innymi na udzielaniu dziecku i jego rodzinie pomocy w budowaniu nowej koncepcji życia z chorobą i pomimo choroby.

Odbudowa poczucia bezpieczeństwa jest jednym z najważniejszych zadań osób pomagających choremu dziecku i jego rodzinie. Dziecko może czuć się mniej bezradne i zagubione, gdy ma okazję do odnoszenia sukcesów i poradzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Zatem dostrzeganie i eksponowanie osiągnięć dziecka, chwalenie go za nie i nagradzanie jest jednym z kierunków pomagania mu w pokonywaniu poczucia bezradności.

Drugi ważny kierunek to uczenie dziecka nowych umiejętności- zarówno tych przydatnych w pokonywaniu trudności związanych z chorowaniem, jak i tych otwierających mu nowe, wolne od ograniczeń pola aktywności, poszerzających jego „obszar wolności”.

Szkoła pełni w życiu chorego dziecka szczególną rolę. Jest to miejsce, w którym może się ono uczyć, rozwijać swoje zdolności i umiejętności,

może przeżywać radość i dumę ze swojej aktywności, a także budować dobre relacje z innymi dziećmi. Obecność przyjaznych nauczycieli i rówieśników jest bardzo ważna dla prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego chorego dziecka. Niezwykle ważne jest przekazanie nauczycielom informacji o wpływie choroby dziecka na funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne ucznia.

Niektóre leki mogą działać pobudzająco a inne usypiająco. Może to mieć wpływ na zachowanie się dziecka lub możliwość efektywnego uczenia się. Dzięki informacjom od rodziców i lekarzy, nauczyciel może poznać chorobę dziecka w takim zakresie, aby w razie potrzeby, w odpowiednim czasie, udzielić mu niezbędnej pomocy i wsparcia oraz zapewnić bezpieczne warunki na terenie szkoły. Także dostosować sposoby komunikowania się oraz sposoby i formy nauczania do potrzeb i aktualnych możliwości chorego dziecka. Wzajemne kontakty pomiędzy szkołą i rodzicami powinny być stałe i systematyczne, oparte na zaufaniu, spokojnej, wzajemnej wymianie informacji oraz współpracy i zrozumieniu.

2. Cechy choroby przewlekłej:

- pojawia się w różnym wieku,
- ma długotrwały przebieg,
- może towarzyszyć dziecku przez całe życie,
- może mieć łagodny lub burzliwy przebieg,
- sposób leczenia jest długi, żmudny i uciążliwy,
- sposób leczenia wiąże się często z koniecznością długotrwałych pobytów w szpitalu oraz rozłąki z bliskimi,
- niektóre choroby zagrażają bezpośrednio życiu dziecka

3. Psychologiczne następstwa choroby przewlekłej to:

- lęk, smutek, poczucie zagrożenia
- koncentracja na potrzebach podstawowych (picie, jedzenie, poczucie bezpieczeństwa)
- koncentracja na aktualnej sytuacji, na „tu i teraz”, niechęć do planowania i myślenia o przyszłości
- utrata perspektywy życiowej oraz nadziei
- poczucie braku wpływu na zdarzenia
- obniżenie samooceny, poczucia własnej wartości; poczucie wstydu i bycia innym
- ograniczenie stymulacji zewnętrznej szczególnie przy długotrwałym unieruchomieniu, leżeniu w łóżku
- obniżenie motywacji do działania — bierność, nuda

§2.

Zasady postępowania z uczniem przewlekle chorym

W sytuacji, gdy w szkole jest uczeń przewlekle chory, dyrektor/wicedyrektor lub inna upoważniona osoba powinien:

1. Pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu.
2. Zorganizować szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby;
3. W porozumieniu z pielęgniarką lub lekarzem opracować procedury postępowania w stosunku do każdego chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby. Procedury te mogą uwzględniać m.in. przypominanie lub pomoc w

przyjmowaniu leków, wykonywaniu pomiarów poziomu cukru, regularnym przyjmowaniu posiłków, sposób reagowania itp. Powinny też określać formy stałej współpracy z rodzicami (opiekunami) tego dziecka oraz zobowiązanie wszystkich pracowników placówki do bezwzględnego ich stosowania;

4. Wspólnie z nauczycielami i specjalistami zatrudnionymi w szkole dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także objąć go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
5. Poinformować natychmiast rodziców/ prawnych opiekunów o nasileniu się choroby dziecka podczas pobytu w szkole.

§3.

Sposoby pomocy przewlekle choremu uczniowi możliwe do zrealizowania na terenie szkoły:

1. Zapewnić poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego oraz zaufania do grupy i nauczyciela.
2. Pomóc w pokonywaniu trudności, uczyć samodzielności oraz nowych umiejętności.
3. Budować dobry klimat, przyjazne relacje w zespole klasowym oraz zapobiegać konfliktom.
4. Przygotować dzieci zdrowe na spotkanie chorego kolegi oraz pomóc w akceptacji ewentualnych odmierności.
5. Poinstruować uczniów, jak należy chronić chorego kolegę i w jaki sposób można mu pomagać.
6. Traktować chorego ucznia jako pełnoprawnego członka zespołu

klasowego, na równi z innymi uczniami, z takimi samymi prawami i obowiązkami.

7. Uwrażliwiać uczniów zdrowych na potrzeby i przeżycia ucznia chorego.
8. Motywować chorego ucznia do kontaktów i współdziałania z innymi oraz wzmacniać poczucia własnej wartości.
Pomóc w rozwijaniu zainteresowań, talentów i samodzielności chorego ucznia.
9. Wskazywać choremu uczniowi możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów.
10. Motywować chorego ucznia do aktywności — dostarczać wzmocnień i gratyfikacji poprzez chwalenie, nagradzanie, akcentowanie sukcesów i mocnych stron, a także eksponowanie tych dyspozycji ucznia, które mogą zwiększyć jego atrakcyjność w grupie.
11. Pomóc w nadrabianiu zaległości szkolnych, dostosowanie wymagań do aktualnych możliwości psychofizycznych chorego ucznia.
12. Interesować się na bieżąco sprawami ucznia —jego samopoczuciem, terminem badań kontrolnych i wynikami badań, nastrojem, sytuacją domową, a także sprawami niezwiązanymi z chorobą aby uczeń czuł się ważny i wartościowy
13. Uczyć chorego rozmawiania o uczuciach i trudnych sprawach.
14. Zapewnić choremu wsparcie i pomoc psychologiczno-pedagogicznej, a w razie potrzeby pomoc socjalną.
15. Systematycznie współpracować z rodzicami, pielęgniarką, lekarzem, nauczycielami oraz innymi osobami opiekującymi się uczniem.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PRZEWLEKLE CHORYM

opracowana dla

1. Uczeń choruje na chorobę przewlekłą
....., potwierdzoną przez
lekarza
z dnia
2. Objawy choroby ucznia:
.....
.....
3. Nakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole:
.....
4. Zakazy związane z przebywaniem ucznia w szkole:
.....
5. Ograniczenia dla ucznia związane z chorobą:
.....
6. W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby należy:
.....
7. W przypadku zaostrzenia objawów lub ataku choroby nie wolno:
.....
.....
8. Pierwsza pomoc udzielona uczniowi w szkole polega na:
.....
9. W przypadku zaostrzenia objawów lub zagrożenia zdrowia szkoła niezwłocznie informuje i w miarę potrzeby wzywa:
Rodziców/prawnych opiekunów ucznia (*imię, nazwisko, adres, tel.kontakt.*).....
.....
Lekarza prowadzącego
(*j.w.*).....
Inną osobę (*j.w.*)
.....
.....
Pogotowie ratunkowe – w przypadku, gdy rodzic/ opiekun prawny nie może bezzwłocznie odebrać dziecka ze szkoły w celu udzielenia mu pomocy medycznej
10. Wszyscy pracownicy szkoły są zobowiązani do bezwzględnego stosowania niniejszej procedury.

.....
.....
(*podpis dyrektora*)

.....
(*miejsowość i data*)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓB SAMOBÓJCZYCH

§1.

Postanowienia ogólne

1. Przez próbę samobójczą rozumiemy samodzielnie podjęte i potencjalnie śmiertelne działanie, którego intencją było doprowadzenie do własnej śmierci, jednak wskutek którego do owej śmierci nie doszło.

2. Działania podjęte przez ucznia, którym nie towarzyszyła intencja samobójcza, bez względu na skutek, nie są określane mianem próby samobójczej.

3. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych,
- pozbywanie się osobistych i cennych przedmiotów, unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność,
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań dla danego ucznia,
- przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu,
- przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych,
- fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

§2.

Zasady postępowania po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia dyrektor/wicedyrektor lub inna upoważniona osoba podejmują następujące działania:

1. Jednoznacznie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia,
2. Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu wstępnego ustalenia przyczyn, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia,
3. Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły,
4. Ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, proponują objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły lub poza nią.

§3.

Zasady postępowania w sytuacji powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo

W przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych) dyrektor/wicedyrektor lub inna upoważniona osoba podejmują następujące działania:

1. Nie pozostawiają ucznia samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce,
2. Informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców oraz przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia informują policję.
3. Jeżeli sytuacja tego wymaga wzywają pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zamiarach ucznia.

§4.

Zasady postępowania w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po powzięciu informacji , że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor/wicedyrektor lub inna upoważniona osoba podejmują następujące działania:

1. Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły, a ten rodzica/opiekuna prawnego i pielęgniarkę szkolną oraz wzywa pogotowie ratunkowe informując dyspozytora o zdarzeniu.
2. Dyrektor/wicedyrektor lub inna upoważniona osoba dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
3. W przypadku jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Dyrektor informuje Radę Pedagogiczną o próbie samobójczej pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
5. Pedagog szkolny planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą.
6. Pedagog oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły (przede wszystkim grupie klasowej).

§5.

Zasady postępowania w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).

W przypadku powrotu ucznia po powziętej próbie samobójczej lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne) należy:

1. Rodzic/opiekun prawny ma obowiązek dostarczyć zaświadczenie od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczenia się dziecka na terenie szkoły w grupie klasowej.
2. W przypadku ucznia mieszkającego w Internacie oprócz zaświadczenia od lekarza rodzic podpisuje oświadczenie, w którym deklaruje, że jest świadomy zagrożeń i możliwych negatywnych konsekwencji pozostawienia dziecka w placówce biorąc jednocześnie odpowiedzialność za mogące wystąpić następstwa takiej decyzji.
3. Pedagog i psycholog (wezwany z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej) współpracując z wychowawcą otaczają opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami. W miarę konieczności wskazują miejsca w których jest możliwe skorzystanie z terapii i fachowej opieki specjalistów.
4. W przypadku zaistnienia przesłanek mogących świadczyć o pogorszeniu stanu zdrowia rodzic po uzyskaniu takiej informacji ze szkoły, ma obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i udać się do odpowiedniego specjalisty.
5. Przy każdej kolejnej interwencji szkoła wymaga od rodzica przedstawienia zaświadczenia od lekarza o braku przeciwwskazań do kontynuowania nauki w placówce.

PROCEDURA INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W SZKOLE W SYTUACJI ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ

§1

Powołanie Zespołu Decyzyjnego

1. Dyrektor szkoły powołuje Zespół Decyzyjny, możliwie szybko po uzyskaniu informacji o zdarzeniu
2. W skład Zespołu wchodzi : dyrektor szkoły lub jego zastępca, pedagog, wychowawca klasy, może być katecheta i inni nauczyciele
3. Podczas spotkania ustalane są: fakty dotyczące zdarzenia, sposób poinformowania klasy o zdarzeniu oraz oceniania kondycji wychowawcy (czy wymaga wsparcia i czyjego)
4. Zadaniem Zespołu jest również dokonywanie na bieżąco diagnozy, kto wymaga szczególnej pomocy.
5. Pierwszym dniem interwencji Zespół dostępny jest na każdej przerwie w celu umożliwienia kontaktu z innymi nauczycielami.
6. Rozmowę z klasą w której doszło do tragicznego zdarzenia, przeprowadza wychowawca klasy, powinien to zrobić osobiście. W sytuacji kiedy wymaga wsparcia podczas pierwszego spotkania z klasą może wystąpić do Zespołu o taką pomoc.
7. Wychowawcy pozostałych klas informują krótko swoich uczniów o zdarzeniu i o możliwości pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
8. Wychowawcy zachowują w tym czasie szczególną uważność na osoby, które mogą wymagać szczególnej pomocy: przyjaciół zmarłego, osoby mające z nim ostatni kontakt, te które mogły wiedzieć o jego zamiarach oraz uczniów spokojnych i na uczniów wykazujących skrajne zmiany w zachowaniach.

§2.

Spotkanie z klasą ucznia

1. Należy przekazać informację o zdarzeniu możliwie szybko i ograniczyć się wyłącznie do faktów. Należy rozróżnić wyraźnie, co

jest plotką, a co faktem. Nie podajemy informacji zbyt osobistych, niepewnych. Wychowawca zwraca szczególną uwagę na wypowiedzi uczniów dotyczące zdarzenia. Powinny one przedstawiać jego faktyczny obraz.

2. Podczas rozmów z uczniami nie należy gloryfikować samobójstwa ani idealizować osoby samobójcy. Zwrócić uwagę, że samobójstwu nikt nie jest winien. Ważne jest również wyrażenie pozytywnego przekonania i że możemy radzić sobie nawet wówczas, kiedy wszystko jest bardzo trudne.
3. Poinformować uczniów o możliwościach pomocy psychologiczno-pedagogicznej zorganizowanej w szkole i porozmawiać o organizacji pogrzebu, formach pożegnania.
4. W sytuacji gwałtownych reakcji uczniów, należy pozwolić na odreagowanie emocji, po wyprowadzeniu ucznia z klasy i pozostawieniu go pod opieką innego pracownika szkoły, ewentualnie psychologa (z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej).
5. W sytuacji nieobecności któregoś z uczniów należy skontaktować się z jego rodzicami, poinformować o zdarzeniu, ustalić przyczynę nieobecności i upewnić się czy potrzebuje pomocy. Należy poinformować rodzica o możliwości pomocy na terenie szkoły.

§3.

Rozmowy z mediami

Do rozmów z mediami upoważniony jest jedynie dyrektor szkoły. Nie udzielamy przedstawicielom mediów żadnych informacji na temat zdarzenia, odsyłamy ich do dyrektora.

§4.

Rodzice samobójcy

1. Należy uniemożliwić rodzicom samobójcy z uczniami szkoły.
2. Udzielić rodzicom wsparcia.

3. W rozmowie z rodzicami skoncentrować się na działaniach związanych z udziałem uczniów w ceremonii pogrzebowej. W razie potrzeby zaproponować pomoc specjalisty.

§5.

Zorganizowane formy wsparcia

1. Dyrektor szkoły odpowiada za zorganizowanie pomocy psychologicznej na terenie szkoły.
2. Zwraca się z wnioskiem do Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
3. Poradnia zapewnia dyżur psychologa na terenie szkoły trwający do pogrzebu (2-3 dni)

§6.

Organizacja pogrzebu

1. W pogrzebie uczestniczy klasa, której uczeń dokonał samobójstwa.
2. Uczestnictwo ma charakter dobrowolny.
3. Uczniowie pozostałych klas biorą udział w ceremonii indywidualnie, bez zorganizowanej formy, za zgodą rodziców.
4. Udział w uroczystości nie powinien przybierać dużej skali (na tym etapie możliwe jest wsparcie katechety).
5. Na terenie szkoły nie organizujemy rytuałów pożegnalnych ani uroczystości o charakterze wspominkowym.

§7.

Sytuacje szczególne

Okres żałoby przechodzi wiele faz i może trwać długo. Doświadczenie śmierci samobójczej kolegi, jest dla młodych ludzi bardzo trudne i może pozostawić konsekwencje na całe życie. Z uwagi na te fakty do końca roku szkolnego i w

rocznicę zdarzenia, zachowujemy szczególną uważność na uczniów mogących nie radzić sobie z emocjami.